

Nemzetiségi német nyelv és irodalom
tantárgy oktatása

1-8.

évfolyam

2020. / 2022.

Német nyelv és irodalom

(a nyelvoktató, a bővített nyelvoktató és a kiegészítő nemzetiségi nevelés-oktatás számára)

Az általános iskola alsó tagozatán a német nyelv és irodalom tantárgy elsődleges célja a nyelvi kommunikációs képességek fejlesztése, és az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátítása. A nyelvi képességek fejlesztése nem csak cél, hanem eszköz is a személyiség harmonikus fejlődéséhez, a kognitív és érzelmi fejlődéshez, valamint mindezek katalizátora is egyben.

A nyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ez által válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

A német nyelv és irodalom tantárgy további fontos feladata a szóbeli és az írásbeli kommunikáció önálló és kreatív, integrált használatának elsajátításához szükséges alapvető képességek intenzív fejlesztése, a modern társadalom különféle színterein gyakorolt nyelvhasználati módok tanítása, illetve a nyelvhasználat változatos, adekvát, tanulói tevékenységekre épülő, folyamatos gyakoroltatása.

A kor szükségleteinek és a társadalom elvárásainak megfelelően tehát az alsó tagozatos német nyelv és irodalom tantárgy középpontjába helyi tantervünk az olvasás-szövegértés képességének fejlesztését helyezi, mint kiemelt területet, és ennek új elemeiként megjelennek az olvasási stratégiák is. Az olvasás és az írás képességének elsajátítása kulcs az önálló tanuláshoz, majd pedig a boldoguláshoz a mindennapi életben.

A kisiskolások az iskolai tanulmányaik megkezdésekor különféle szinten birtokolják és használják a német nyelvet. A tanító feladata nem az elméleti rendszerezés, hanem a változatos és egyre magasabb szinten történő gyakoroltatás a különféle kommunikációs helyzetekben, illetve a szorongásmentes, motivált nyelvi fejlődési környezet megteremtése. A játékos, önkifejező gyakorlatok lehetőséget teremtenek a nyelvi tudatosság, a kreativitás, az árnyalt önkifejezés, a másik megértésének igényére, a képességek fejlesztésére. E fejlesztési folyamatra épülhet majd a továbbiakban a német nemzetiségi nyelvi és az irodalmi kultúra megismertetése.

Az irodalmi nevelés kialakítja és fejleszti a művekkel folytatott aktív párbeszéd képességét. Elsődleges feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Az irodalmi műveltség megalapozásához kisiskolás korban a szövegolvasáshoz kapcsolódó szövegelemző és értelmező együttgondolkodás, a közismereti és az irodalmi szövegekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés, az esztétikai, erkölcsi értékek felfedezése, érzelmileg is megalapozott befogadása nyit utat. Mindez komoly hatást gyakorolhat az érzelmi élet, az önismeret és a társas kapcsolatok fejlődésére.

A különféle kommunikációs helyzetekhez kapcsolódó tevékenységek kedvező feltételeket teremtenek az önálló tanulás képességeinek célirányos fejlesztéséhez.

A nevelő oktató munka elsődleges célja: a német nyelvtanítás és a német nemzetiségi ismeretek közvetítése. Iskolánkban sort kerítünk népiismereti tartalmak feldolgozására is. Évente rendezünk nemzetiségi témnapokat, témahetet, amelyek az egész iskolára kiterjednek.

Szabadidős tevékenységi formák:

- Kinderoktoberfest
- kirándulások és anyaggyűjtés a németország lakta vidékeken
- nyelvi tábor szervezése (Ausztria, Svájc, Németország)
- hagyományörző programok szervezése
- egyéni ill. csoportos kutatás, projektmunka

További feladatok:

- tanulóink részt vesznek versenyeken, hagyományörző programokon
- 4. évfolyam végén kis Hunyadi-nyelvvizsga

- 6. évfolyam végére A1 (európai minimumszint) nyelvi szint elérése
- 8. évfolyam végére A2 (európai alapszint) nyelvi szint elérése

A nyelvi szint elérését az adott évfolyamok végén ú.n. „Hunyadi nyelvvizsga” megszerzésével állapítjuk meg. Minősítése a 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet 4. mellékletében feltüntetett követelmények alapján történik.

A tankönyvek kiválasztásának elvei

A nemzetiségi német ill. a német népismeret tantárgy tanításához a tanulók életkori sajátosságait figyelembe vevő, a német nyelv használatát fokozatosan bevezető és alkalmazó taneszközök, tankönyvek közül lehetőleg olyanokat kell használni, amelyek lehetőséget biztosítanak a sokoldalú képességfejlesztésre, tartalmukban korszerűek és tananyagstruktúrában a tanulói ismeretszerzés sajátosságaihoz illeszkednek, ezért a tananyag eredményesebb elsajátítását teszik lehetővé.

A taneszköz kiválasztásánál érdemes előnyben részesíteni az alábbi jellemzőket, ha azok értelmezhetők az adott taneszközzel:

- a taneszköz-családokat,
- a munkáltató-tevékenykedtető jellegű, ezzel is pozitívan motiváló,
- feladatokban gazdag,
- az egyéni haladást jól szolgáló, differenciált tanulást-tanítást támogató,
- az önálló tanulásra ösztönző, azt lehetővé tevő, tehát a tanulásirányítást jól megvalósító,
- tanultakat rendszerező és jól strukturált,
- didaktikailag jól felépített
- megfelelő hanganyaggal rendelkező

tankönyveket.

NÉMET NYELV ÉS IRODALOM

(Hagyományos, bővített és kiegészítő nyelvoktató nemzetiségi nevelési-oktatási forma)

1–4. évfolyam

A magyarországi német nemzetiség számára a nyelv és a kultúra az identitás fenntartásának és megerősödésének alapvető feltétele. A már évtizedek óta érzékelhető előrehaladott asszimilációs folyamat következtében megnőtt a nevelési és oktatási intézmények szerepe a nyelv, a kultúra és az identitás továbbadásában. A nevelés és oktatás feladatai éppen ezért nem korlátozódhatnak csak az ismeretek átadására és a készségek fejlesztésére. Gyakorlati és sokrétűen felhasználható tudásra és képességekre kell törekedni, amelyek egyben feltételei az értékeken alapuló cselekvésnek. Az önmeghatározás, ítélőképesség, a tudomány és művészet iránti nyitottság és a mindenkor személyes adottságok és lehetőségek határain belüli teljesítmény elérése a cél.

Az élethosszig tartó tanulás jegyében a magyarországi nemzetiségek legfontosabb oktatáspolitikai célja egy olyan nevelési és oktatási kínálat fenntartása és fejlesztése, amely mindenki számára elérhető és átjárható. A nemzetiség nyelvén felkínált nevelés és oktatás épít arra, hogy a nemzetiséghez tartozók ezzel a lehetőséggel minden életszakaszban élhessenek.

A nyelv magas szintű birtoklása, a helyi nyelvjárások és szokások ápolása, a történelem és jelen ismerete – mindezek az identitás nélkülözhetetlen részét képezik. Modern világunkban az emberi kapcsolatokon keresztül történő tanulás éppoly fontos, mint a tudás és az információ megszerzése, valamint cselekvési stratégiák kifejlesztése. A nemzeti és európai szintű oktatáspolitikai célkitűzéseken kívül a mindennapok gazdasági, kulturális és privát életterületeinek egyre szorosabb összefonódása is bizonyítja, hogy életünk Európában több nyelv ismeretét követeli meg. A hazai nemzetiségek számára ez meghatározó jelentőséggel bír, hiszen éppen az iskoláztatás révén lehetőségük van két anyanyelv használatára. Figyelembe kell venni ugyanakkor, hogy a már említett asszimiláció következtében az oktatási intézmények egyáltalán nem vagy alig építhetnek a tanulók otthonról hozott nyelvi ismereteire. Az oktatás eredményességének érdekében ennek a megváltozott helyzetnek tükröződnie kell a fejlesztendő kompetenciákban és a közműveltségi tartalmakban is.

A nemzetiségi nyelv és irodalom feladata – többek között – az „elvesztett” anyanyelv visszaadása. Ez meghatározza az oktatás szemléletét: az anyanyelvi nevelésnek és oktatásnak élnie kell az idegen nyelvi oktatás eszközeivel a fejlesztési területek, a módszerek és közműveltségi tartalmak terén.

Az anyanyelvi nevelés alapvető feladata a nyelvi kompetencia fejlesztése annak érdekében, hogy a tanulók életkoruknak megfelelő szinten birtokolják a szóbeli és írásbeli kommunikáció eszköztárát, és képessé váljanak annak gyakorlati alkalmazására. Szövegértési és szövegalkotási tudásuk lehetővé teszi azt, hogy önállóan és másokkal együttműködve képesek a verbális és nem verbális kommunikáció tudatos alkalmazására, a különböző szövegek megértésére, elemzésére és feldolgozására. Mindezek birtokában képessé válnak a másodlagos jelentések felismerésére és reflexiójára. Az anyanyelvi és irodalmi nevelés elválaszthatatlan egységet alkot. Az irodalmi nevelés azonban nemcsak az irodalmi alkotásokon keresztül történő ismeret- és értékközvetítést, illetve az olvasóvá nevelést jelenti, hanem a különböző közismereti témákon keresztül az élet és a környezet alapvető kérdéseivel való szembesítést is; így biztosítva a kultúra folytonosságát és folyamatos megújulását, a társadalmi problémák megértését és átélését, az én és a másik közötti különbség megfogalmazását és tiszteletben tartását. Az irodalmi alkotások és a közismereti témák együttesen fejlesztik az emlékezetet, az élmények feldolgozásának és megőrzésének képességét, hozzájárulnak ahhoz, hogy a diákokban megteremtődjön a hagyomány elfogadásának és alakításának párhuzamos igénye.

A nevelő oktató munka elsődleges célja: a német nyelvtanítás és a német nemzetiségi ismeretek közvetítése. Iskolánkban sort kerítünk népismereti tartalmak feldolgozására is. Évente rendezünk nemzetiségi témanapokat, témahetet, amelyek az egész iskolára kiterjednek.

Szabadidős tevékenységi formák:

- Kinderoktoberfest
- kirándulások és anyaggyűjtés a németség lakta vidékeken
- nyelvi tábor szervezése (Ausztria, Svájc, Németország)
- hagyományörző programok szervezése
- egyéni ill. csoportos kutatás, projektmunka

További feladatok:

- tanulóink részt vesznek versenyeken, hagyományörző programokon
- 4. évfolyam végén kis Hunyadi-nyelvvizsga
- 6. évfolyam végére A1 (európai minimumszint) nyelvi szint elérése
- 8. évfolyam végére A2 (európai alapszint) nyelvi szint elérése

A nyelvi szint elérését az adott évfolyamok végén ú.n. „Hunyadi nyelvvizsga" megszerzésével állapítjuk meg. Minősítése a 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet 4. mellékletében feltüntetett követelmények alapján történik.

A tankönyvek kiválasztásának elvei

A nemzetiségi német ill. a német népismeret tantárgy tanításához a tanulók életkori sajátosságait figyelembe vevő, a német nyelv használatát fokozatosan bevezető és alkalmazó taneszközök, tankönyvek közül lehetőleg olyanokat kell használni, amelyek lehetőséget biztosítanak a sokoldalú képességfejlesztésre, tartalmukban korszerűek és tananyagstruktúrában a tanulói ismeretszerzés sajátosságaihoz illeszkednek, ezért a tananyag eredményesebb elsajátítását teszik lehetővé.

A taneszköz kiválasztásánál érdemes előnyben részesíteni az alábbi jellemzőket, ha azok értelmezhetők az adott taneszközzel:

- a taneszköz-családokat,
- a munkáltató-tevékenykedtető jellegű, ezzel is pozitívan motiváló,
- feladatokban gazdag,
- az egyéni haladást jól szolgáló, differenciált tanulást-tanítást támogató,
- az önálló tanulásra ösztönző, azt lehetővé tevő, tehát a tanulásirányítást jól megvalósító,
- tanultakat rendszerező és jól strukturált,
- didaktikailag jól felépített,
- megfelelő hanganyaggal rendelkező tankönyveket.

1–2. évfolyam

Az általános iskola alsó tagozatán a német nyelv és irodalom tantárgy elsődleges célja a német nyelvű kommunikációs képességek fejlesztése, és az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátíttatása.

A nyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ez által válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

A német nyelv és irodalom tantárgy további fontos feladata a szóbeli és az írásbeli kommunikáció önálló és kreatív, integrált használatának elsajátíttatásához szükséges alapvető

képességek intenzív fejlesztése, illetve a nyelvhasználat adekvát, tanulói tevékenységekre épülő, folyamatos gyakoroltatása.

A kor szükségleteinek és a társadalom elvárásainak megfelelően az alsó tagozaton a tantárgy középpontjában a beszédképesség, az olvasás-szövegértés képességének fejlesztése áll.

Az első iskolai években a feladat a nyelv alapjainak elsajátíttatása, azok gyakoroltatása a különféle kommunikációs helyzetekben, illetve a szorongásmentes, motivált nyelvi fejlődési környezet megteremtése. A játékos, önkifejező gyakorlatok lehetőséget teremtenek a kreativitás, a másik megértésének igényére, a képességek fejlesztésére.

Az irodalmi nevelés elsődleges feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése.

A különféle kommunikációs helyzetekhez kapcsolódó tevékenységek kedvező feltételeket teremtenek az önálló tanulás képességeinek célirányos fejlesztéséhez, az ismeretfeldolgozás technikáinak megismeréséhez és gyakorlásához.

Az 1–2. évfolyam legfontosabb feladata a szóbeli kommunikáción túl az olvasás és az írás megtanítása, amely egyben a további anyanyelvi nevelés alapja is.

Az anyanyelvi nevelés területeit arányosan kell fejleszteni, s el kell érni, hogy a különböző területek képességfejlesztése és ismeretanyaga egységet alkosson. Kiemelt feladat a szókincs gyarapítása, amely a gyermeki spontán alkotóképességre és a játék örömére alapozva valósul meg.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához szükséges a tanulók önálló, kreatív és magabiztos feladatvégzésének kialakítása és bátorítása. Ennek legfőbb eszköze a folyamatos, egymásra épülő és differenciált egyéni vagy csoportos tevékenységtípusok bevonása a pedagógiai folyamatba. Ugyancsak fontos az egyéni tanulási stílus alakulásának támogatása, a hatékony tanulási szokások megerősítése.

1. évfolyam

Témakör	Óraszám
Szóbeli szövegértés	32
Szóbeli szövegek alkotása	15
A tanulási képesség fejlesztése	7
Anyanyelvi kultúra	60
Ismeretek a nyelvről	10
Irodalmi kultúra	20
Óraszám összesen	144

Témakör	Szóbeli szövegértés	Órakeret: 32
Tanulási eredmények	<p>A hangok érthető artikulációja, helyes kiejtés. Beszédben, memoriterek elmondásakor a hanglejtés, a hangsúly helyes alkalmazása. Szóbeli szöveg lényegi információinak megnevezése és megértése a rájuk vonatkozó kérdések alapján. Kommunikációs szituációk és szándék felismerése, nem verbális jelzések tartalmának felismerése.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Érthető, artikulált beszéd, helyes kiejtés alkalmazásának kialakítása a mindennapi beszédben. Utasítások, közlések megértése, a beszédhelyzethez igazodó válaszadás. Megszokott tanórai helyzetekben ismert nyelvi eszközök alkalmazása. Törekvés a megértésre. Párbeszédés kommunikációs helyzetekben egyetértés, elutasítás kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel. Szóban elhangzó gyakori német és magyar fordulatokat a másik nyelven megérteni.</p>		
Fogalmak	<p>Hangsúly, hanglejtés, ritmus, szöveg, információ.</p>	
Javasolt tevékenységek	<p>Az utánzás elve alapján szavak és kifejezések hangoztatása, a nyelv folyamatos jelenléte céljából. Képekről szavakat és rövid állításokat mondani, tanári kérdésekre reagálni. Kijelentő, kérdő és felszólító mondatokat képezni és hangsúlyozni az utánzás elvére alapozva. Rövid lírai szövegeket előadni, szerepjátékot alakítani megadott és tanult nyelvi eszközökkel.</p>	

Témakör	Szóbeli szövegek alkotása	Órakeret: 15
---------	---------------------------	--------------

Tanulási eredmények	A német nyelvű szóbeliség legalapvetőbb normáinak megismerése. A korosztálynak megfelelő kommunikáció.
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
A szöveg tárgyát, eseményeit irányított kérdések alapján, egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel visszaadni. Párbeszédés kommunikációs helyzetekben röviden, érthetően megnyilatkozni. A feladat megoldása során keletkezett eredményeket ismertetni. Párbeszédés kommunikációs helyzetekben egyetértésének, valamint elutasításának hangot adni.	
Fogalmak	Hang, szó, mondat, szöveg.
Javasolt tevékenységek	Adott témában kérdések alapján egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni. Egyszerű mondatot kiegészíteni.

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Órakeret: 7
Tanulási eredmények	Játékos tanulásszervezési feladatokkal tanulási stratégiák kialakítása. Az önálló tanulás első lépéseinek megalapozása hagyományos és nyitott oktatási formák módszerein keresztül. Az információhordozók és az információs média használata. Az információk rögzítése és rendszerezése, illetve bemutatása.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
A szókinccset a tanult technikákkal (képkártyák, gyakorlatok, játékok használatával stb.) gyakorolni. Hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után tanári segítséggel az alapinformációkat megérteni. Különböző szociális és munkaformákban dolgozni, a tananyagok, taneszközök és szokásos tanulássegítő eszközök használatára vonatkozó utasításokat alkalmazni.		
Fogalmak	Információ, képkártya, rendszer.	
Javasolt tevékenységek	Képkártyákat készíteni és használni. Ismert tartalmakat vizualizálni. Nyitott oktatási formák során megközelítőleg önállóan dolgozni. Önellenzést alkalmazni. Másokat a tanulásban, feladatmegértésben segíteni.	

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Órakeret: 60
Tanulási eredmények	Szókinccs és ismeretek elsajátíttatása a tanulók mindennapjaihoz kapcsolódó témakörök alapján. A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán. Az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével, a szókinccs elsajátítása és feldolgozása. Sikeres kommunikáció a különböző szituatív helyzetekben, páros és csoportos beszélgetés, a felnőttek és kortársak udvarias megszólítása. A szókinccs aktivizálása adekvát helyzetekben szemléltető eszközök	

	segítségével.
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>A tanórai gyakorlatban rutinszerűnek számító kommunikációs helyzetekben részt venni és tananyagot feldolgozni.</p> <p>Dicséretet/jókívánságot, valamint részvétet/sajnálatot kifejezni.</p> <p>Mások rövid, egyszerű nyelvi közléseit követni és verbálisan vagy nonverbálisan azokra reagálni.</p> <p>Az alábbi témakörökben a korosztálynak és nyelvi szintnek megfelelő szókinckészlet elsajátíttatása:</p> <p><i>A. Személyes életvitel:</i> A tanuló személye, rokon kapcsolatok: Bemutatkozás, ismerkedés Család, családtagok Test és testápolás Ruházat</p> <p><i>B. Társadalmi élet:</i> Kapcsolatfelvétel: üdvözlés, kérés, elköszönés Élelmiszerek Terítés, étkezés kellékei Családi ünnepek: születésnap Mártonnap, Mikulás</p> <p><i>C. Iskola, képzés, hivatás:</i> Iskola: helyiségek, személyzet Osztályterem, berendezési tárgyak</p> <p><i>D. Gazdaság, technika, környezet:</i> Saját lakóhely, lakás Vásárlás Közlekedés: járművek Természet és környezet, évszakok Állatok</p> <p><i>E. Politika és társadalom:</i> Szabályok az osztályteremben.</p>	
Fogalmak	<p>Család, családtag, test, testápolás, hobbi, születésnap, élelmiszer, étkezés, ünnep, iskola, tantárgy, osztály, falu, város, lakás, vásárlás, jármű, természet, szabály.</p> <p>Tempó, hangerő, ritmus, hangsúly, arcjáték, köszönés, megszólítás, kérés, köszönetnyilvánítás.</p>
Javasolt tevékenységek	<p>Igaz-hamis állításokat megkülönböztetni.</p> <p>Különböző beszédhelyzetekben begyakorolt panelekkel rövid párbeszédet folytatni.</p> <p>Szókinccset memóriajátékkal, dominóval gyakorolni, elmélyíteni.</p> <p>Ismert tartalmakat vizualizálni.</p> <p>Szerepjátékok.</p>

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Órakeret: 10
Tanulási	A nyelvtani ismeretek utánzásán alapuló alkalmazása a mai német	

eredmények	nyelv normáinak megfelelően. A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás elsajátítása.
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>A nyelvtani kompetencia kialakítása nyelvi cselekvésen keresztül implicit módszerekkel, az utánzás elvét követve.</p> <p>A tanult köznyelvi szókészletet érezhető akcentus ellenére kevés hibával kiejteni és hangsúlyozni.</p> <p>Néhány gyakran használt kifejezést, mondókát kevés hibával kiejteni és hangsúlyozni.</p> <p>Az alábbiakban felsoroltak utánzáson alapuló elsajátíttatása (nem kognitív nyelvtanulás):</p> <p><i>Szó- és mondat</i></p> <p>Szó, szó szerkezet, mondat, szöveg. Hang, szótag, szó, szóelem.</p> <p><i>Szófajok:</i></p> <p>Ige (főigék, jelenidő) Főnév (nemek, egyes számú és többes számú alakok;) Melléknév (állítmányi szerepben) Számnev, névelő (határozott, határozatlan) Névmás (személyes, kérdő, tagadó névmás) Határozószó (helyhatározó, időhatározó)</p> <p><i>Mondatfajták:</i></p> <p>Kijelentő Kérdő (eldöntendő, kiegészítendő)</p>	
Fogalmak	Szó, szófaj, mondat, ragozás, szó-és mondathangsúly, hanglejtés, hangszín.
Javasolt tevékenységek	Mondatalkotás szavakból. Szókígyó. Egyszerű kérdésekre egyszerű válaszok adása. Barkochba.

Témakör	Irodalmi kultúra	Órakeret: 20
Tanulási eredmények	<p>A magyarországi német és német irodalomból vett népköltészeti alkotások olvasása, mondókák, rímes versek megtanulása. Rövid mesék, történetek dramatizálása, bábos megjelenítése.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Mondókákat, rigmusokat, rímes verseket megtanulni. Dramatikus játékokban társaival együtt játszani. A jót és a rosszat mindennapi élmények és irodalmi élmények alapján megkülönböztetni.</p> <p>Ismeretterjesztő szövegek: Család, mindennapi élet, élethelyzetek, viselkedés, emberi kapcsolatok, ünnepek, egészség, életmód, természet- és környezetvédelem, iskola, kulturális élet, média.</p> <p>Mondókák, gyermekversek: Volkslieder und Volksreime Gina Ruck-Pauquet: <i>Das Haus</i>; Friedl Hofbauer: <i>Was alles in der Schultasche ist</i>; Christian Morganstern: <i>Die drei Spatzen</i>.</p> <p><i>Javasolt szerzők:</i> Josef Guggenmos, Christine Nöstlinger, Ursula Wölfel, Peter Hacks, Josef</p>		

Michaelis, Christina Arnold

Báb- és drámajátékok szövegei

Szabadon választott szövegek az ünnepnapokhoz, közismereti témákhoz kapcsolódóan.

Gyermekkönyvek

Szabadon választott gyermekkönyvek.

Fogalmak	Vers, rím, ritmus, mese, jelenet, szereplő.
Javasolt tevékenységek	Bábjáték, dramatizálás. Szerepjáték. Szövegillusztráció. Korosztálynak megfelelő mesét megtekinteni.

2. évfolyam

Témakör	Óraszám
Szóbeli és írásbeli szövegértés	50
Szóbeli és írásbeli szövegek alkotása	40
A tanulási képesség fejlesztése	11
Anyanyelvi kultúra	70
Ismeretek a nyelvről	25
Irodalmi kultúra	20
Óraszám összesen	216

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Óraszám: 50
Tanulási eredmények	<p>A hangok érthető artikulációja, helyes kiejtés. Beszédben, valamint mondatok, szövegek olvasásakor, memoriterek elmondásakor a hanglejtés, a hangsúly helyes alkalmazása. Szöveg lényegi információinak megnevezése és megértése a rájuk vonatkozó kérdések alapján. Kommunikációs szituációk és szándék felismerése, nem verbális jelzések tartalmának felismerése. A szöveg értelmezése képek és más illusztrációs eszközök megfeleltetésével.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Érthető, artikulált beszéd, helyes kiejtés alkalmazásának kialakítása a mindennapi beszédben. Utasítások, közlések megértése, a beszédhelyzethez igazodó válaszadás. Megszokott tanórai helyzetekben ismert nyelvi eszközök alkalmazása. Törekvés a megértésre. A hangos és néma olvasás, a megértés szóbeli és írásbeli alkalmazása. Párbeszédes kommunikációs helyzetekben egyetértés, elutasítás kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel. Szóban elhangzó és olvasott gyakori német és magyar fordulatokat a másik nyelven megérteni.</p>		
Fogalmak	<p>Hangsúly, hanglejtés, ritmus, szöveg, információ.</p>	
Javasolt tevékenységek	<p>Az utánzás elve alapján szavak és kifejezések hangoztatása, a nyelv folyamatos jelenléte céljából. Képekről szavakat és rövid állításokat mondani, tanári kérdésekre reagálni. Kijelentő, kérdő és felszólító mondatokat képezni és hangsúlyozni az utánzás elvére alapozva. Szó-és képkártyák párosítása. Rövid, összefüggő szövegeket, lírai alkotásokat előadni,</p>	

	szerepjátékot alakítani megadott és tanult nyelvi eszközökkel.
--	--

Témakör	Szöbeli és írásbeli szövegek alkotása	Óraszám: 40
Tanulási eredmények	<p>A német nyelvű szóbeliség és írásbeliség legalapvetőbb normáinak megismerése.</p> <p>A korosztálynak megfelelő kommunikáció és írástechnika.</p> <p>A korosztálynak megfelelő esztétikus írásképek kialakítása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A német írásmódnak megfelelő írás, másolás.</p> <p>A szöveg tárgyát, eseményeit irányított kérdések alapján, egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel visszaadni.</p> <p>Párbeszédés kommunikációs helyzetekben röviden, érthetően megnyilatkozni.</p> <p>A feladat megoldása során keletkezett eredményeket ismertetni.</p> <p>Párbeszédés kommunikációs helyzetekben egyetértésének, valamint elutasításának hangot adni.</p>		
Fogalmak	Betű, hang, írásjegy, nagybetű, kisbetű, szó, mondat, szöveg.	
Javasolt tevékenységek	<p>Adott témában kérdések alapján egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni.</p> <p>Egyszerű szöveget kiegészíteni.</p> <p>Mondatokat és rövid szövegeket lemásolni.</p>	

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Óraszám: 11
Tanulási eredmények	<p>Játékos tanulásszervezési feladatokkal tanulási stratégiák kialakítása.</p> <p>Az önálló tanulás első lépéseinek megalapozása hagyományos és nyitott oktatási formák módszerein keresztül.</p> <p>Az információhordozók és az információs média használata.</p> <p>Az információk rögzítése és rendszerezése, illetve bemutatása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A szókinccset a tanult technikákkal (szó- vagy képkártyák, gyakorlatok, játékok használatával stb.) gyakorolni.</p> <p>Hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után tanári segítséggel az alapinformációkat megérteni.</p> <p>Szövegben az alapinformációkat megtalálni.</p> <p>Írott, bizonyos információkat a feladat elvárásai szerint megjelölni.</p> <p>Különböző szociális és munkaformákban dolgozni, a tananyagok, taneszközök és szokásos tanulássegítő eszközök használatára vonatkozó utasításokat alkalmazni.</p>		
Fogalmak	Információ, szókérttya, rendszer.	
Javasolt tevékenységek	<p>Szókérttyákat készíteni és használni.</p> <p>Ismert tartalmakat vizualizálni.</p> <p>Nyitott oktatási formák során megközelítőleg önállóan dolgozni.</p> <p>Önellőrzést alkalmazni.</p>	

	Másokat a tanulásban, feladatmegértésben segíteni.
--	--

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Óraszám: 70
Tanulási eredmények	<p>Szókincs és ismeretek elsajátíttatása a tanulók mindennapjaihoz kapcsolódó témakörök alapján.</p> <p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán.</p> <p>Az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével, a szókincs elsajátítása és feldolgozása.</p> <p>Sikeres kommunikáció a különböző szituatív helyzetekben, páros és csoportos beszélgetés, a felnőttek és kortársak udvarias megszólítása.</p> <p>A szókincs aktivizálása adekvát helyzetekben szemléltető eszközök segítségével.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanórai gyakorlatban rutinszerűnek számító kommunikációs helyzetekben részt venni és tananyagot feldolgozni.</p> <p>Dicséretet/jókívánságot, valamint részvétet/sajnálatot kifejezni.</p> <p>Mások rövid, egyszerű nyelvi közléseit követni és verbálisan vagy nonverbálisan azokra reagálni.</p> <p>Az alábbi témakörökben a korosztálynak és nyelvi szintnek megfelelő szókincskészlet elsajátíttatása:</p> <p><i>A. Személyes életvitel:</i> A tanuló személye, rokoni kapcsolatok: Bemutatkozás, ismerkedés Család, családtagok Napirend Test és testápolás</p> <p><i>B. Társadalmi élet:</i> Kapcsolatfelvétel: üdvözlés, kérés, elköszönés Étkezés Élelmiszerek</p> <p><i>C. Iskola, képzés, hivatás:</i> Iskola: helyiségek, személyzet Osztályterem, berendezési tárgyak</p> <p><i>D. Gazdaság, technika, környezet:</i> Saját lakóhely, lakás Vásárlás Közlekedés: járművek Természet és környezet, évszakok</p> <p><i>E. Politika és társadalom:</i> Szabályok az osztályteremben.</p>		
Fogalmak	<p>Család, családtag, test, testápolás, hobbi, élelmiszer, étkezés, iskola, osztály, falu, város, lakás, vásárlás, jármű, természet, szabály.</p> <p>Tempó, hangerő, ritmus, hangsúly, arcjáték, köszönés, megszólítás,</p>	

	kérés, köszönetnyilvánítás.
Javasolt tevékenységek	Igaz-hamis állításokat megkülönböztetni. Különböző beszédhelyzetekben begyakorolt panelekkel rövid párbeszédet folytatni. Szókincset memóriajátékkal, dominóval gyakorolni, elmélyíteni. Ismert tartalmakat vizualizálni. Szerepjátékok.

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Óraszám: 25
Tanulási eredmények	A nyelvtani ismeretek utánzáson alapuló alkalmazása a mai német nyelv normáinak megfelelően. A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás elsajátítása. Betűk, szavak helyes írása.	

Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>A nyelvtani kompetencia kialakítása nyelvi cselekvésen keresztül implicit módszerekkel, az utánzás elvét követve.</p> <p>Egyszerű morfológiai és szintaktikai struktúrák megértése.</p> <p>A tanult köznyelvi szóképletet érezhető akcentus ellenére kevés hibával kiejteni és hangsúlyozni.</p> <p>Néhány gyakran használt kifejezést, mondókát kevés hibával kiejteni és hangsúlyozni.</p> <p>Ismert szavakat és rövid, illetve gyakran használt szófordulatokat helyesen leírni.</p> <p>A mondatvégi írásjelek jelentését felismerni.</p> <p>Az alábbiakban felsoroltak utánzáson alapuló elsajátíttatása (nem kognitív nyelvtanulás):</p> <p><i>Szó- és mondat:</i></p> <p style="padding-left: 20px;">Az írás jelrendszere</p> <p style="padding-left: 20px;">Írott kis- és nagybetűk, betűkapcsolás, szó, szószerkezet, mondat, szöveg.</p> <p style="padding-left: 20px;">Hang, betű, szótag, szó, szóelem.</p> <p><i>Szófajok:</i></p> <p style="padding-left: 20px;">Ige (főigék, jelenidő,)</p> <p style="padding-left: 20px;">Főnév (nemek, egyes számú és többes számú alakok;)</p> <p style="padding-left: 20px;">Melléknév (állítmányi szerepben,)</p> <p style="padding-left: 20px;">Számnev, névelő (határozott, határozatlan)</p> <p style="padding-left: 20px;">Névmás (személyes, kérdő, tagadó névmás)</p> <p style="padding-left: 20px;">Határozószó (helyhatározó, időhatározó)</p> <p><i>Mondatfajták:</i></p> <p style="padding-left: 20px;">Kijelentő</p> <p style="padding-left: 20px;">Kérdő (eldöntendő, kiegészítendő)</p> <p><i>Helyesírás, központosítás:</i></p> <p style="padding-left: 20px;">Alapvető nyelvhelyességi és helyesírási szabályok, írásjelek.</p>	

Fogalmak	Szó, szófaj, mondat, ragozás, szó-és mondathangsúly, hanglejtés, hangszín, kis és nagy kezdőbetű, pont, kérdőjel.
Javasolt tevékenységek	Hiányos szöveg. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Kígyószöveg.

Témakör	Irodalmi kultúra	Óraszám: 20
Tanulási eredmények	A magyarországi német és német irodalomból vett népköltészeti alkotások olvasása, mondókák, rímes versek megtanulása. Rövid mesék, történetek dramatizálása, bábos megjelenítése.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
Mondókákat, rigmusokat, rímes verseket megtanulni. Dramatikus játékokban társaival együtt játszani. A jót és a rosszat mindennapi élmények és irodalmi élmények alapján megkülönböztetni. Ismeretterjesztő szövegek: Család, mindennapi élet, élethelyzetek, viselkedés, emberi kapcsolatok, ünnepek, egészség, életmód, természet- és környezetvédelem, iskola, kulturális élet, média. Mondókák, gyermekversek: <i>Javasolt szerzők:</i> Josef Guggenmos, Robert Reineck, Christine Nöstlinger, Ursula Wölfel, Eleonore Zuzak, Helga Höfle, Jochen Krüger, Peter Hacks, Wolfgang Menzel, Manfred Mai, Hans Manz, Franz Wittkamp. Báb- és drámajátékok szövegei Szabadon választott szövegek az ünnepnapokhoz, közismereti témákhoz kapcsolódóan. Gyermekkönyvek Szabadon választott gyermekkönyvek.		
Fogalmak	Vers, rím, ritmus, mese, jelenet, szereplő.	
Javasolt tevékenységek	Szövegben szavakat képekkel helyettesíteni, „olvastatni”. Bábjáték, dramatizálás. Szerepjáték. Szövegillusztráció. Korosztálynak megfelelő színdarabot, mesét megtekinteni.	

Mérési- ellenőrzési terv

2. évfolyamok

A mérést, ellenőrzést minden esetben az osztályokban tanító szaktanár végzi.

Mi?	Mikor?	Hogyan?	Dokumentálás
Tanult szókincs elsajátítása	folyamatosan a témakörök végén	feladatlapokkal ill. szóban szóbeli és írásbeli számonkéréssel,	értékelés a feladatlapon, értékelés érdemjeggyel kék jegy a naplóban és a tájékoztató füzetben
Memoriterek elsajátítása	folyamatosan	szóban a tanórán	értékelés érdemjeggyel, fekete jegy a naplóban és a tájékoztatóban
Szóbeli kifejező készség	folyamatosan a tanult mondatmodellek gyakorlása során	szóban a tanórán, kérdés-válasz dialógusok	értékelés érdemjeggyel, fekete jegy a naplóban és a tájékoztató füzetben
Olvasott szöveg értése	folyamatosan értő olvasás során	feladatlapokkal, „Lückentexte” segítségével	értékelés szóban és kék érdemjeggyel a naplóban és a tájékoztató füzetben

3–4. évfolyam

A beszédképesség, a szóbeli megnyilvánulások és szövegek megértésének, értelmezésének és alkotásának fejlesztése a nemzetiségi tanító folyamatos feladata.

Az olvasástechnika eszközzé fejlesztése feltételt teremt az írott szövegek megértéséhez. A szövegek értelmezésével és feldolgozásával felkészít az alapvető szövegműveletek önálló alkalmazására. Az olvasmányok feldolgozása fejleszti a tanulók kritikai érzékét, ítélőképességét és empátiáját, az idegen vélemény elfogadásának, a saját vélemény megfogalmazásának képességét, a kifejezés nyelvi megvalósulására való figyelmet. Lehetőséget teremt egyszerű köznapi és irodalmi szövegformákkal kapcsolatos tapasztalatok szerzésére, köznapi és irodalmi kifejezésformák felfedezésére, a német nyelv és a német nemzetiségi kultúra hagyományainak megismerésére, az olvasás megszerettetésére.

Az írásbeli szövegalkotás egyszerű technikáinak megtanítása különböző témájú és szövegtípusú olvasmányok feldolgozásával valósul meg. Ezek szolgálnak mintául a gyermekek fogalmazásaihoz, nyitnak utat a későbbi kreatív alkotásokhoz, a képzelet, az érzelmek, a gondolatok önálló kifejezéséhez. A szövegek a szókincs kialakításának forrásai is hozzájárulnak az önkifejezés igényének kielégítéséhez és képességének fejlődéséhez.

Az önálló tanulás képességének kialakítása az olvasás-szövegértés képességének fejlesztésébe ágyazva az ismeretszerző képességek intenzív fejlesztését szolgálja. Fontos a tanulási szokások és technikák tanulása. A 3-4. évfolyamon az írás-helyesírás tanításának célja az életkornak és az oktatás igényeinek megfelelő írástechnika differenciált kialakítása, a tanulást és az írásos önkifejezést szolgáló eszközzé fejlesztése az olvashatóság, a rendezettség és a helyesség igényével.

A tanulók értékelése, mérése

Kisiskolás korban a tanítói értékelés dominál, ugyanakkor fokozatosan fejlesztjük a reális önértékelésre való képességet. A külső és belső értékelést az előre adott szempontok és az ellenőrzés során szerzett információk alapozzák meg.

Az ellenőrzés területei, formái

A megfigyelések:

- A tanulók – tanító által történő – megfigyelése:
- önálló tevékenység közben;

- páros ill. csoportmunkában való részvétel során.
- Tanulói megfigyelések:
  - egymás munkájának segítése páros ill. csoportmunkában;
  - önellenőrzés.

A *diagnosztikus (helyzetfeltáró) méréseink* célja annak megállapítása, hogy a pedagógus milyen szintről kezdi az oktatást a tanévben, ill. mi lehet a tanulási nehézség oka, mi miatt akadt el a tanuló. Ez a mérés segítséget nyújt a tanítónak, hogy az egyénre, valamint a tanulói csoportra szabott nevelési és oktatási stratégiát helyesen tudja kialakítani, meghatározni.

A *formatív (formáló-segítő) értékelés* célja az elért eredmények és a meglévő hiányosságok menet közbeni felmérése, az eredmények megerősítése és a hibák korrigálása. A formatív értékelés nem feltétlen velejárója az osztályozás.

Szummatív (minősítő) mérések is hozzájárulnak ahhoz, hogy pontos képet alkossunk a tanulók tudásáról, képességeik fejlődéséről. Ezek a mérések azonban semmiképpen nem fontosabbak és nem adnak hitelesebb információkat a gyerekek felkészültségéről, mint a velük folyamatosan együtt dolgozó pedagógus megfigyelései.

A tanulók értékelése során az egyén fejlettségét viszonyítjuk a saját képesség szerint elérhető legmagasabb szinthez, valamint a fejlesztés során várható eredményhez.

Hunyadi Nyelvvizsga

A Dunaharaszti Hunyadi János Német Nemzetiségi Általános Iskola Pedagógia Programjában leírtak alapján a nyelvi szint elérését a 4. és 7. évfolyamok végén ún. „Hunyadi nyelvvizsga” letételével állapítjuk meg.

A nyelvvizsgán minden 4. és 7. évfolyamon nemzetiségi német nyelv és irodalom és népismeret tantárgyat tanuló köteles részt venni.

A vizsga időpontja tanév végén, május hónapban van.

A nyelvvizsga részletes leírása a Pedagógiai Program mellékletében részletesen van.

3. évfolyam

Témakör	Óraszám
---------	---------

Szóbeli és írásbeli szövegértés	30
Szóbeli és írásbeli szövegek alkotása	37
A tanulási képesség fejlesztése	11
Anyanyelvi kultúra	68
Ismeretek a nyelvről	21
Irodalmi kultúra	13
Óraszám összesen	180

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 30
Tanulási eredmények	<p>A beszédhelyzeteknek megfelelő nyelvi magatartás.</p> <p>Hangzó szövegek verbális és nem verbális kódjainak megértése.</p> <p>Törekvés a megértésre, a megértési hibák reflexiója.</p> <p>Információk kiemelése a szövegből, a közvetített információk megértése a rájuk vonatkozó kérdések alapján.</p> <p>Kommunikációs szituációk és szándék felismerése, nem verbális jelzések tartalmának felismerése.</p> <p>A szöveg értelmezése képek és más illusztrációs eszközök megfeleltetésével.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A szöveg, illetve az azt kísérő szemléltető anyagok kombinációjának értelmezése alapján a szöveg lényegi információit megnevezni.</p> <p>Képekről szóban mondatokat alkotni, tanári kérdésekre reagálni.</p> <p>A szöveg és a kísérő szemléltető anyagok tartalmi kapcsolatát felismerni.</p> <p>Irányított feladatok segítségével egyszerűsített szöveget értelmezni.</p> <p>Különböző beszédhelyzetekben rövid párbeszédet folytatni.</p> <p>Párbeszédés kommunikációs helyzetekben egyetértést, elutasítást egyszerű nyelvi eszközökkel kifejezni.</p> <p>Szóban elhangzó és olvasott gyakori német és magyar fordulatokat a másik nyelven megérteni.</p>		

Fogalmak	Szöveg, információ, cselekmény, logika, lényeg.
Javasolt tevékenységek	Szöveget képpel összekötni. Szöveget illusztrálni, illusztrációt szövegesíteni. Szövegfeldolgozás tanári kérdések alapján. Szerepjátékot alakítani. Lírai, elbeszélő szövegeket előadni.

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegek alkotása	Javasolt óraszám: 37
Tanulási eredmények	A német nyelvű szóbeliség és írásbeliség normáinak megismerése. A korosztálynak megfelelő kommunikáció, írástechnika, esztétikus íráskép. Saját vélemény korosztálynak és nyelvi szintnek megfelelő önálló kifejtése. A témának megfelelő interakció. A német helyesírás szabályainak alkalmazása. Értelmező versmondás.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
Tárgyakat egyszerű nyelvi eszközökkel leírni. Megadott szerkezeteket és nyelvi kifejezőeszközöket használni. Egyszerű szöveget kiegészíteni. A szövegből nyert adatokat, információkat megadott forma szerint írásban és szóban összefoglalni. Párbeszédes kommunikációs helyzetekben saját véleményt mondani.		
Fogalmak	Vélemény, szöveg, tartalom, tollbamondás.	
Javasolt tevékenységek	Egyszerű szöveget kiegészíteni. Szövegfeldolgozás kérdések alapján. Szerepjáték.	

	Tollbamondás különböző fajtái: Laufdiktat, Dosendiktat.
--	---

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám:11
Tanulási eredmények	<p>A tanulás szerepe és módjai.</p> <p>Egyszerű tanulási módok, stratégiák.</p> <p>Ritmus-, mozgás-és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák.</p> <p>Ismerkedés különböző információhordozókkal.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szótárfüzetet vezetni és használni.</p> <p>A szókincset önállóan, a tanult technikákkal (szó-vagy képkártyák, gyakorlatok, játékok használatával stb.) gyakorolni.</p> <p>Hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után tanári segítséggel az alapinformációkat megérteni.</p> <p>Szövegben az alapinformációkat megtalálni, és megadott szempont alapján rendszerezni.</p> <p>Írott szövegben bizonyos információkat a feladat elvárásai szerint kijelölni.</p> <p>Információkat egyszerű nyelvi eszközökkel kifejezni.</p> <p>Különböző szociális és munkaformákban dolgozni.</p> <p>A taneszközök és szokásos tanulássegítő eszközök eredményes használata.</p> <p>A tanulók önállóságának növelése a feladatvégzésben, az információszerzésben és -felhasználásban, a szabályalkalmazásban, az önellenőrzésben.</p>		
Fogalmak	Szótárfüzet, információ, szókértya, rendszerezés.	
Javasolt tevékenységek	<p>Új lexikai anyaghoz szókérttyákat készíteni.</p> <p>Szótárfüzet vezetés az új szóanyaghoz.</p> <p>Új szókincs feldolgozása képek segítségével.</p> <p>Ismert tartalmakat vizualizálni.</p> <p>Nyitott oktatási formák során megközelítőleg önállóan dolgozni.</p> <p>Önellenőrzést alkalmazni.</p> <p>Másokat a tanulásban, feladatmegértésben segíteni.</p>	

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám:68
<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán: az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével, a szókincs elsajátítása és feldolgozása.</p> <p>Az ismeretek elsajátítása cselekvésközpontú.</p> <p>Sikeres kommunikáció a különböző szituatív helyzetekben.</p> <p>A szókincs aktivizálása adekvát helyzetekben szemléltető eszközök segítségével.</p>	
<p>Fejlesztési feladatok/Ismeretek</p>		
<p>A tanórai gyakorlatban rutinszerűnek számító kommunikációs helyzetekben részt venni és tananyagot feldolgozni.</p> <p>Különböző munkaformákban dolgozni.</p> <p>Megadott nyelvi kifejezőeszközökkel az udvariassági elvárásokat betartani.</p> <p>Mások rövid, egyszerű nyelvi közléseit követni és verbálisan vagy nonverbálisan azokra reagálni.</p> <p>Szókincs és ismeretek elsajátítása a tanulók mindennapjaihoz kapcsolódó témakörök alapján:</p> <p><i>A. Személyes életvitel:</i></p> <p>A tanuló személye, rokoni kapcsolatok</p> <p>Bemutatkozás, ismerkedés</p> <p>Család, családtagok</p> <p>Ruházat, öltözködés</p> <p><i>B. Társadalmi élet:</i></p> <p>Családi ünnepek: születésnap, Karácsony, Húsvét</p> <p>Tevékenységek</p> <p>Étkezés</p> <p>Élelmiszerek</p> <p><i>C. Iskola, képzés, hivatás:</i></p> <p>Iskola: helyiségek, személyzet</p> <p>Osztályterem: berendezési tárgyak</p> <p>Tantárgyak: órarend</p> <p><i>D. Gazdaság, technika, környezet:</i></p>		

<p>Saját lakóhely, lakás</p> <p>Vásárlás</p> <p>Járművek</p> <p>Természet és környezet, évszakok</p> <p>Állatok</p> <p><i>E. Politika és társadalom:</i></p> <p>Szabályok az osztályteremben.</p>	
Fogalmak	<p>Család, családtag, test, hobbi, születésnap, viselkedés, élelmiszer, étkezés, ünnep, iskola, tantárgy, osztály, foglalkozás, falu, város, lakás, vásárlás, jármű, szabály, felelősség.</p>
Javasolt tevékenységek	<p>Igaz-hamis állításokat megkülönböztetni.</p> <p>Különböző beszédhelyzetekben rövid párbeszédet folytatni.</p> <p>A hallott szöveget és/vagy a kísérő szemléltető anyagokat értelmezni.</p> <p>Szókincset memóriajátékkal, dominóval gyakorolni, elmélyíteni.</p> <p>Ismert tartalmakat vizualizálni.</p> <p>Szerepjátékok.</p>

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 21
Tanulási eredmények	<p>A nyelvi tapasztalatok körének bővítése.</p> <p>A tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer alapozásának megindítása a szófajok körében.</p> <p>A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Gyakran előforduló alaktani és mondattani szerkezeteket megfelelően használni.</p> <p>A szófajok megnevezésének megtanulása és felismerése szövegkörnyezetben.</p> <p>A német nyelv standard változatában tanult szókészletet érezhető akcentus ellenére kevés hibával és hanglejtéssel kiejteni.</p> <p>Néhány gyakran használt kifejezést, mondókát megközelítően helyesen kiejteni és hangsúlyozni.</p>		

Szósorok, mondatok írása másolással, tollbamondás után, emlékezetből.

Az elválasztás szabályainak alkalmazása egyszerű szavak írásakor.

Az egyéni írás kialakítása a rendezett, tiszta és olvasható íráskép igényével. Szükség esetén az olvashatóság javítása.

Szófajok:

Ige (főigék, igekötős igék; jelenidő,)

Főnév (nemek, egyes számú és többes számú alakok; esetek: alany, tárgy)

Melléknév (állítmányi és ragozatlanul határozói szerepben)

Számnév, névelő (határozott, határozatlan)

Elöljárószó (helyviszonyt kifejezők)

Névmás (személyes, birtokos, kérdő, tagadó névmás)

Kötőszó (egyenes szórenddel állók)

Határozószó (helyhatározó, időhatározó)

Módosító szó (tagadószó, indulatszó)

Mondatfajták:

Kijelentő

Kérdő (eldöntendő, kiegészítendő)

Egyszerű mondatok

Fogalmak	Lokális elöljárószó, kiejtés, hangsúly, írásjelek, elválasztás, szótag.
Javasolt tevékenységek	Hiányos szöveg. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Kígyószöveg. Tollbamondás különböző fajtái. Igaz- hamis állítások. Mondattranszformációk. Multiple Choice Memórijáték. Dominó.

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám: 13
Tanulási eredmények	Német és magyarországi német népköltészeti és műköltészeti alkotások megismerése. Irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátíttatása.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
A magyarországi német és a német irodalomból vett népköltészeti alkotásokat olvasni. Néhány mondókát, verset kívülről elmondani. Modern műfajokat: meséket, képregényeket elolvasni, értelmezni. Az irodalmi szövegek lényegét megérteni. A jót és a rosszat mindennapi élmények és irodalmi élmények alapján megkülönböztetni.		
Fogalmak	Műfaj, meseelem.	
Javasolt tevékenységek	Szerepjáték. Szövegillusztráció. Korosztálynak megfelelő színdarabot, musicalt megtekinteni.	

Mérési- ellenőrzési terv

A mérést, ellenőrzést minden esetben az osztályokban tanító szaktanár végzi.

Mit?	Mikor?	Hogyan?	Dokumentálás
A tanult szókinccs elsajátítását	A témakörök végén Folyamatosan	Feladatlapok segítségével Szóbeli és írásbeli számonkérés	Értékelés a feladatlapon E-napló: Értékelés érdemjeggyel
A memoriterek elsajátítását	Folyamatosan	Szóban a tanórán	E-napló: Értékelés érdemjeggyel
A szóbeli kifejezőkészséget	Folyamatosan a tanult mondatmodellek gyakorlása után	Kérdés- válasz; Dialogusok	Értékelés szóban, E-napló: értékelés érdemjeggyel
Szövegértés és szöveg hangos olvasása	Folyamatosan értő olvasás során	Feladatlapok, Lückentext segítségével	Értékelés szóban, E-napló: értékelés érdemjeggyel

Nyelvtani ismeretek	Folyamatosan és Témakörök, nyelvtani egységek végén	Feladatlapok segítségével	Értékelés a témazárók részeként, azzal együtt érdemjeggyel az E-naplóban
Helyesírás	Helyesírás	Diktat (tollbamondás) és az órai munkák ellenőrzése	Értékelés szóban, E-napló: értékelés érdemjeggyel
Helyes kiejtés és olvasás	Folyamatosan a tanórákon	Hangos olvasással és intonációs feladatokkal	Értékelés szóban, E-napló: értékelés érdemjeggyel

A továbbhaladás feltételei:

A hallott szöveg, utasítások megértése.

Ismert szöveg helyes kiejtéssel való hangos olvasása.

Tanult szavak helyes leírása, nyomtatott szöveg hibátlan másolása.

Tollbamondás: egyszerű szavak, mondatok hibátlan írása.

Szavak helyes elválasztása, főnevek nagy kezdőbetűvel való írása.

A „haben” és a „sein”, illetve a tanult igék ragozása, használata egyes- és többes számban.

A „tagadás” helyes használata.

Tudjon néhány dalt vagy verset előadni, legyen képes 3- 4 összefüggő mondatot önállóan elmondani.

4. évfolyam

Témakör	Óraszám
Szóbeli és írásbeli szövegértés	30
Szóbeli és írásbeli szövegek alkotása	41
A tanulási képesség fejlesztése	7
Anyanyelvi kultúra	60
Ismeretek a nyelvről	32

Irodalmi kultúra	10
Óraszám összesen	180

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 30
Tanulási eredmények	<p>A beszédhelyzeteknek megfelelő nyelvi magatartás.</p> <p>Hangzó szövegek verbális és nem verbális kódjainak megértése.</p> <p>Törekvés a megértésre, a megértési hibák reflexiója.</p> <p>Információk kiemelése a szövegből, a közvetített információk megértése a rájuk vonatkozó kérdések alapján.</p> <p>Kommunikációs szituációk és szándék felismerése, nem verbális jelzések tartalmának felismerése.</p> <p>A szöveg értelmezése képek és más illusztrációs eszközök megfeleltetésével.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A szöveg, illetve az azt kísérő szemléltető anyagok kombinációjának értelmezése alapján a szöveg lényegi információit megnevezni.</p> <p>A szöveg lényegi információit röviden összefoglalni.</p> <p>Képekről szóban mondatokat alkotni, tanári kérdésekre reagálni.</p> <p>A szöveg és a kísérő szemléltető anyagok tartalmi kapcsolatát felismerni.</p> <p>Irányított feladatok segítségével egyszerűsített ismeretterjesztő szöveget értelmezni.</p> <p>Különböző beszédhelyzetekben rövid párbeszédet folytatni.</p> <p>Élményeket néhány mondatban, összefüggően elmondani.</p> <p>Párbeszédés kommunikációs helyzetekben egyetértést, elutasítást egyszerű nyelvi eszközökkel kifejezni.</p> <p>Szóban elhangzó és olvasott gyakori német és magyar fordulatokat a másik nyelven megérteni.</p>		
Fogalmak	Szöveg, információ, cselekmény, logika, lényeg.	
Javasolt tevékenységek	<p>Szöveget képpel összekötni.</p> <p>Szöveget illusztrálni, illusztrációt szövegesíteni.</p>	

	<p>Szövegfeldolgozás tanári kérdések alapján.</p> <p>Párbeszédes formában a szöveg tartalmát visszaadni, véleményt mondani.</p> <p>Szerepjátékot alakítani.</p> <p>Lírai, elbeszélő szövegeket előadni.</p>
--	---

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegek alkotása	Javasolt óraszám: 41
Tanulási eredmények	<p>A német nyelvű szóbeliség és írásbeliség normáinak megismerése.</p> <p>A korosztálynak megfelelő kommunikáció, írástechnika, esztétikus íráskép.</p> <p>Saját vélemény korosztálynak és nyelvi szintnek megfelelő önálló kifejtése.</p> <p>A témának megfelelő interakció.</p> <p>A német helyesírás szabályainak alkalmazása.</p> <p>Értelmező versmondás.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Tárgyakat, eseményeket egyszerű nyelvi eszközökkel leírni.</p> <p>Megadott szerkezeteket és nyelvi kifejezőeszközöket használni.</p> <p>Egyszerű szöveget kiegészíteni.</p> <p>A szövegből nyert adatokat, információkat megadott forma szerint írásban és szóban összefoglalni.</p> <p>Véleményt formálni.</p> <p>Párbeszédes kommunikációs helyzetekben saját véleményt mondani.</p>		
Fogalmak	Vélemény, szöveg, tartalom, képvers, tollbamondás.	
Javasolt tevékenységek	<p>Egyszerű szöveget kiegészíteni.</p> <p>Szövegfeldolgozás kérdések alapján.</p> <p>Szerepjáték.</p> <p>Tollbamondás különböző fajtái: Laufdiktat, Dosendiktat.</p>	

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 7
<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A tanulás szerepe és módjai. Egyszerű tanulási módok, stratégiák. Ritmus-, mozgás-és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák. Ismerkedés különböző információhordozókkal.</p>	
<p>Fejlesztési feladatok/Ismeretek</p>		
<p>Szótárfüzetet vezetni és használni. A szókincset önállóan, a tanult technikákkal (szó-vagy képkártyák, gyakorlatok, játékok használatával stb.) gyakorolni. Nyomtatott médiát használni. Hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után tanári segítséggel az alapinformációkat megérteni. Szövegben az alapinformációkat megtalálni, és megadott szempont alapján rendszerezni. Írott szövegben bizonyos információkat a feladat elvárásai szerint kijelölni. Információkat egyszerű nyelvi eszközökkel kifejezni. Különböző munkaformákban dolgozni. A tananyagok, taneszközök és szokásos tanulássegítő eszközök használatára vonatkozó utasításokat eredményesen alkalmazni. A tanulók önállóságának növelése a feladatvégzésben, az információszerzésben és -felhasználásban, a szabályalkalmazásban, az önellenőrzésben.</p>		
<p>Fogalmak</p>	<p>Szótár, információ, szókértya, rendszerezés.</p>	
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<p>Új lexikai anyaghoz szókértákat készíteni. Szótárfüzet vezetése új szóanyaghoz. Új szókincs feldolgozása szótár segítségével. Ismert tartalmakat vizualizálni. Nytított oktatási formák során megközelítőleg önállóan dolgozni. Önellenőrzést alkalmazni. Másokat a tanulásban, feladatmegértésben segíteni.</p>	

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám: 60
<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán: az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével, a szókincs elsajátítása és feldolgozása.</p> <p>Az ismeretek elsajátítása cselekvés-és jelentésközpontú.</p> <p>Az ismeretek nem elszigetelten jelennek meg, hanem a tanulók számára érthető társadalmi összefüggésekben.</p> <p>Sikeres kommunikáció a különböző szituatív helyzetekben.</p> <p>A szókincs aktivizálása adekvát helyzetekben szemléltető eszközök segítségével.</p>	
<p>Fejlesztési feladatok/Ismeretek</p>		
<p>Páros és csoportos beszélgetés.</p> <p>A tanórai gyakorlatban rutinszerűnek számító kommunikációs helyzetekben részt venni és tananyagot feldolgozni.</p> <p>Különböző munkaformákban dolgozni.</p> <p>Megadott nyelvi kifejezőeszközökkel az udvariassági elvárásokat betartani.</p> <p>Mások rövid, egyszerű nyelvi közléseit követni és verbálisan vagy nonverbálisan azokra reagálni.</p> <p>Szókincs és ismeretek elsajátítása a tanulók mindennapjaihoz kapcsolódó témakörök alapján:</p> <p><i>A. Személyes életvitel:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A tanuló személye, rokoni kapcsolatok Bemutatkozás, ismerkedés Család, családtagok Napirend Test és testápolás, higiénia Ruházat, öltözködés <p><i>B. Társadalmi élet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Családi ünnepek: születésnap, Karácsony, Húsvét Kellékek Tevékenységek Étkezés Élelmiszerek 		

<p>Ételek hozzávalói, elkészítése</p> <p>Ízek</p> <p>Viselkedés étkezés közben</p> <p><i>C. Iskola, képzés, hivatás:</i></p> <p>Iskola: helyiségek, személyzet</p> <p>Osztályterem: berendezési tárgyak</p> <p>Tantárgyak: órarend</p> <p><i>D. Gazdaság, technika, környezet:</i></p> <p>Saját lakóhely, lakás</p> <p>Vásárlás</p> <p>Járművek, közlekedés</p> <p>Természet és környezet, évszakok</p> <p>Állatok</p> <p><i>E. Politika és társadalom:</i></p> <p>Szabályok az osztályteremben.</p>	
Fogalmak	Család, családtag, test, testápolás, hobbi, születésnap, viselkedés, élelmiszer, étkezés, ünnep, iskola, tantárgy, osztály, foglalkozás, falu, város, lakás, vásárlás, jármű, szabály, felelősség.
Javasolt tevékenységek	<p>Igaz-hamis állításokat megkülönböztetni.</p> <p>Különböző beszédhelyzetekben rövid párbeszédet folytatni.</p> <p>A hallott szöveget és/vagy a kísérő szemléltető anyagokat értelmezni.</p> <p>Szókincset memóriajátékkal, dominóval gyakorolni, elmélyíteni.</p> <p>Ismert tartalmakat vizualizálni.</p> <p>Szerepjátékok.</p>

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 32
Tanulási eredmények	<p>A nyelvi tapasztalatok körének bővítése.</p> <p>A tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer alapozásának megindítása a szófajok körében.</p> <p>A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.</p>	

Fejlesztési feladatok/Ismeretek

Gyakran előforduló alaktani és mondattani szerkezeteket megfelelően használni.

A szófajok megnevezésének megtanulása és felismerése szövegkörnyezetben.

Különböző időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése. Az igeidők (jelen) használata beszédben és írásban. Az igeidők (befejezett múlt) felismerése beszédben és írásban.

A német nyelv standard változatában tanult szókészletet érezhető akcentus ellenére kevés hibával és hanglejtéssel kiejteni.

Néhány gyakran használt kifejezést, mondókat megközelítően helyesen kiejteni és hangsúlyozni.

Szósorok, mondatok írása másolással, tollbamondás után, emlékezetből.

Az elválasztás szabályainak alkalmazása egyszerű szavak írásakor.

Az egyéni írás kialakítása a rendezett, tiszta és olvasható íráskép igényével. Szükség esetén az olvashatóság javítása.

Szófajok:

Ige (főigék, segédigék, módbeli segédigék (jelentése, felismerése); jelenidő, visszaható igék (E.sz.); befejezett múlt)

Főnév (nemek, egyes számú és többes számú alakok; esetek: alany, tárgy, részes)

Melléknév (állítmányi és ragozatlanul határozói szerepben, fokozás)

Számnév, névelő (határozott, határozatlan)

Elöljárószó (helyviszonyt kifejezők)

Névmás (személyes (alanye., tárgye. részese. birtokose. felismerése), kérdő, tagadó névmás)

Kötőszó (egyenes szórenddel állók)

Határozószó (helyhatározó, időhatározó)

Módosító szó (tagadószó, indulatszó)

Mondatfajták:

Kijelentő

Kérdő (eldöntendő, kiegészítendő)

Felszólító

Egyszerű és összetett.

Fogalmak

Múlt idő, melléknévfokozás, lokális elöljárószó, kiejtés, hangsúly, írásjelek, elválasztás, szótag.

Javasolt tevékenységek	Hiányos szöveg. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Kígyószöveg. Tollbamondás különböző fajtái. Igaz- hamis állítások. Mondattranszformációk. Multiple Choice Memóriajáték. Dominó.
-----------------------------------	---

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám: 10
Tanulási eredmények	Német és magyarországi német népköltészeti és műköltészeti alkotások megismerése. Irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátíttatása.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
A magyarországi német és a német irodalomból vett népköltészeti alkotásokat olvasni. Néhány mondókát, verset kívülről elmondani. Rövid terjedelmű epikai és lírai műveket tanári segédlettel olvasni, tartalmukat összefoglalni. Modern műfajokat: meséket, képregényeket elolvasni; tartalmukat összefoglalni. Az irodalmi szövegek lényegét megérteni, tartalmukat röviden összefoglalni. A jót és a rosszat mindennapi élmények és irodalmi élmények alapján megkülönböztetni.		
Fogalmak	Műfaj, színdarab, meseelem.	
Javasolt tevékenységek	Dramatizálás. Szerepjáték. Szövegillusztráció. Korosztálynak megfelelő színdarabot, musicalt megtekinteni.	

Mérési- ellenőrzési terv

A mérést, ellenőrzést minden esetben az osztályokban tanító szaktanár végzi.

Mit?	Mikor?	Hogyan?	Dokumentálás
A tanult szókinccs elsajátítását	A témakörök végén Folyamatosan	Feladatlapok segítségével Szóbeli és írásbeli számonkérés	Értékelés a feladatlapon E-napló: Értékelés érdemjeggyel
A memoriterek elsajátítását	Folyamatosan	Szóban a tanórán	E-napló: Értékelés érdemjeggyel
A szóbeli kifejezőkészséget	Folyamatosan a tanult mondatmodellek gyakorlása után	Kérdés- válasz; Dialógusok	Értékelés szóban, E-napló: értékelés érdemjeggyel
Szövegértés és szöveg hangos olvasása	Folyamatosan értő olvasás során	Feladatlapok, Lückentext segítségével	Értékelés szóban, E-napló: értékelés érdemjeggyel
Nyelvtani ismeretek	Folyamatosan és Témakörök, nyelvtani egységek végén	Feladatlapok segítségével	Értékelés a témazárók részeként, azzal együtt érdemjeggyel az E-naplóban
Helyesírás	Helyesírás	Diktat (tollbamondás) és az órai munkák ellenőrzése	Értékelés szóban, E-napló: értékelés érdemjeggyel
Helyes kiejtés és olvasás	Folyamatosan a tanórákon	Hangos olvasással és intonációs feladatokkal	Értékelés szóban, E-napló: értékelés érdemjeggyel

A továbbhaladás feltételei:

A hallott szöveg, utasítások megértése, válaszadás.

4-5 mondatos párbeszéd folytatása.

Képes legyen ismert témában kérdést feltenni, megválaszolni.

Adott képről néhány összefüggő mondat megfogalmazása.

Ismert szöveg helyes kiejtéssel való hangos olvasása.

Tollbamondás: egyszerű szavak, mondatok hibátlan írása.

Számnevek és melléknevek helyes írása.

A „haben” és a „sein”, illetve a tanult igék ragozása, használata egyes- és többes számban.

A „tagadás” helyes használata.

Tudjon néhány dalt vagy verset előadni, legyen képes 6-8 összefüggő mondatot önállóan elmondani.

5–6. évfolyam

A tantárgy alapvető célja és feladata az alsóbb évfolyamokon megalapozott szövegértés, szövegalkotás képességének továbbfejlesztése, újabb olvasási stratégiák megismerése és alkalmazása; a szövegalkotás folyamatának megfigyelése, gyakorlása, különböző, a kommunikációs helyzetnek megfelelő szóhasználatú és jelentésű szövegtípusokban történő fogalmazás; az elsajátított írástechnika, helyesírás gyakorlása, továbbfejlesztése.

A tantárgy jellegéből adódóan fontos feladat a nyelvi és az irodalmi kultúra fejlesztése, az egyéni ismeretszerzés módjainak, technikáinak előkészítése, gyakoroltatása.

A tantárgy elsődleges célja a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulás eredményességéhez szükséges kulcskompetenciák, készségek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása: a tanulók hallott és írott szövegalkotási és szövegértési kompetenciáinak fejlesztése a kognitív folyamatok, az életkori sajátosságok és az egyéni képességek figyelembevételével; a nyelvről szerzett tapasztalati (élményalapú) és tárgyi ismeretek mélyítése, bővítése.

A tanuló a hallott szövegről képes rövid szóbeli összefoglalást adni. Megszólalásaiban tanórán és azon kívül is alkalmazkodik a hallgatósághoz és a beszédhelyzethez. Olvasás közben képes érzékelni a szövegek műfaji különbségeit, majd képes néhány mondatos vélemény szóbeli és írásbeli megfogalmazására az olvasottakról. Meg tud írni rövidebb szövegeket és megfogalmazza személyes olvasmányélményeit.

Szövegértés szempontjából szükséges a globális, információkereső, értelmező olvasás képessége, továbbá tartalommondás, a címadás. Az irodalomismeret terén ebben a tanulási szakaszban a tanuló megfigyeli a költői nyelv néhány sajátosságát, egyes műfajokat és szerkezeti elemeket.

5. évfolyam:

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 18
Tanulási eredmények	Részvétel különféle kommunikációs helyzetekben. Alkalmazkodás a beszédhelyzethez, a kommunikációs célhoz. A közlési szándéknak megfelelő szókinés, kiejtés (hangsúly, tempó, hangerő stb.), valamint nem nyelvi jelek alkalmazása. A beszédpartner közlésének, viselkedésének megfigyelése, értelmezése. A hallás utáni szövegértés gyakorlásának kialakítása.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
Biztonságosan eligazodni a hétköznapi kommunikációs helyzetekben, a közlést egyszerű, érthető mondatokban kifejezni. Ismert irodalmi és közismereti szövegeket folyamatosan, kifejezően olvasni, megérteni, röviden összefoglalni. A kommunikáció különböző formáit használni: kérdésfeltevés, válaszadás, véleménynyilvánítás. A szöveg vagy egy bekezdés lényegi információtartalmát megnevezni. Az elemi udvariassági formákat használni, a nem nyelvi kifejezőeszközöket különböző beszédhelyzetekben helyesen használni. Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel leírni;		

<p>Párbeszédes kommunikációs helyzetekben egyetértést, bizonytalanságot, elutasítást megfelelő nyelvi eszközökkel kifejezni. Rövid német és magyar nyelvű tartalmak lényegi elemeit a másik nyelven megnevezni.</p>	
Fogalmak	Beszédhelyzet, kommunikációs folyamat, szemléltetés, illusztráció, lényegkiemelés, hallás utáni szövegértés.
Javasolt tevékenységek	<p>A szövegre vonatkozó igaz és hamis állításokat megkülönböztetni és a szöveg alapján alátámasztani; A szöveget tartalmi és formai jegyei alapján összefüggő egységekre bontani. Egyes információk (adott szövegben, szövegek, illetve a szöveg és az azt kísérő szemléltetőanyagok) között tartalmi kapcsolatot találni és azt indokolni. Irányított feladatok segítségével egyszerűsített ismeretterjesztő szöveget értelmezni.</p>

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 37
Tanulási eredmények	<p>A kommunikációs célnak, helyzetnek és résztvevői szerepeknek megfelelő beszédhelyzetek létrehozása. Egyszerű szerkezetű szöveg önálló elkészítése. Néhány internetes szövegtípus formai és tartalmi jellemzőinek megfigyelése, szövegalkotás az internetes műfajokban (pl. e-mail). Személyes élmények, vélemény rövid megfogalmazása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Digitális kompetencia fejlesztése. Rendezett, jól olvasható írást alkalmazni. Tollbamondás után a helyesírási szabályok betartásával írni. Megadott szerkezeti jellemzőkkel és egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel, a helyzetnek megfelelő szöveget alkotni. Adott témát egyszerű nyelvi eszközökkel a lényegi elemek említésével összefoglalni. Rövid német és magyar nyelvi fordulatokat önállóan ill. szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.</p>		
Fogalmak	Kommunikációs helyzet, reakció, interakció, párbeszéd, véleményalkotás, e-mail.	
Javasolt tevékenységek	<p>A szöveg tartalmát visszaadni. Lírai, epikus és dramaturgikus szövegeket előadni. Megadott szempontok alapján szöveget alkotni. (e-mail, plakát, hirdetés) Párbeszédet megfogalmazni, előadni. (pl.: telefonbeszélgetés) Saját véleményt röviden ismertetni. Szerepet alakítani. A szöveget kiegészíteni, átalakítani vagy tovább gondolni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni). Olvasórally, tanulóállomások.</p>	

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 10
Tanulási eredmények	<p>A hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikái. Tanulási módok, stratégiák. Különböző típusú szövegek feldolgozása. Koncentrációs memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák bővítése. Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével. Lényegkiemelés technikájának megismerése, alkalmazása. Kulturált könyvtár- és internethasználat. Prezentációs technikák alkalmazása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szótárfüzetet vezetni és használni. Szótanulási segédleteket/ módszereket irányítással/ útmutatással alkalmazni. A szókinccset a tanult technikákkal önállóan gyakorolni. A nyomtatott médiát szókinccsbővítésre (pl. egy- és kétnyelvű szótár) használni. Hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után az alapinformációkat megérteni. Írott szövegben a feladat elvárásai szerint információt megtalálni. egyszerűbb szöveg lényegi elemeit kijelölni. Információkat egymásra vonatkozó egyszerű mondatokkal ismertetni. A gyakorolt prezentációs technikákat a feladatnak megfelelően alkalmazni.</p>		
Fogalmak	<p>Szöveggörnyezet, információhordozó, szövegértés, lényegkiemelés, prezentáció, koncentrációs gyakorlat, gondolatterkép, vázlat.</p>	
Javasolt tevékenységek	<p>Szótárfüzetet vezetni és használni. Kétnyelvű szótárakat alkalmazni. Írott és hallott szöveghez kapcsolódó szövegértési feladatok. Lényegkiemelés. Rajzos vázlat, mindmap készítése. Prezentációt, plakátot készíteni. Memorizálást segítő módszerek. Koncentrációt fejlesztő gyakorlatok.</p>	

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám: 59
Tanulási eredmények	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán. A tanórán használt, a tárgyalt témákban a korábbinál bővebb szókinccsel, nagyobb számú alaktani és mondattani szerkezetet alkalmazni. Az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével. Kommunikációs szituációkban viszonylagos biztonsággal részt venni. A nyelvi udvariassági szabályokat alkalmazni. A témához kapcsolódó érzéseket nyelvi eszközökkel kifejezésre juttatni. A szókinccs aktivizálása adekvát helyzetekben külső segítséggel.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		

A szókincs fejlesztése és az új ismeretek feldolgozása.

Alapvető kommunikációs szituációkban viszonylagos biztonsággal részt venni és tananyagot feldolgozni.

Véleménynyilvánítás, aktív részvétel a közös munkában.

Szókincs és ismeretek elsajátíttatása és mélyítése a tanulók mindennapjaihoz kapcsolódó témakörök alapján:

A. Személyes életvitel

Napi tevékenységek:

Napirend

Családi élet

Szociális kapcsolatok:

Rokonság

Külső, belső tulajdonságok

Szabadidő, hobbi

Tevékenységek

Sportágak

Sport és egészség

B. Társadalmi élet

Születésnap

Mozilátogatás

C. Iskola, képzés, hivatás

Iskolaépület

Iskolai mindennapok

Foglalkozások, hozzájuk kapcsolódó tevékenységek, szerszámok, eszközök

D. Gazdaság, technika, környezet

Lakóhely és közvetlen környezete

A mindennapi élet infrastruktúrája

Közlekedés

E. Politika és társadalom

Szabályok állítása és betartása: házirend, az osztályközösség szabályai

Fogalmak	Iskola, szabadidős tevékenység, napirend, foglalkozás, lakás, lakókörnyezet, közlekedés, jármű, vásárlás
Javasolt tevékenységek	Feladatokat, utasításokat összefoglalni, adott esetben továbbadni. Rövid német nyelvű tartalmak/kijelentések értelmét magyarra fordítani. Magyar nyelvű kijelentések értelmét megtartva németül összefoglalni. Szókincsfejlesztés különböző módszerekkel: fogalompantomim

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 20
Tanulási eredmények	A szófajok biztos felismerése szöveggörnyezetben kérdőszavak segítségével. Különféle időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése. Az igeidők (elbeszélő múlt) helyes használata beszédben és írásban. A főnév nemének, számának, eseteinek megnevezései, azok megtanulása és használata beszédben és írásban. Mondatfajták (kijelentő, kérdő, felszólító módú) megkülönböztetése,	

	<p>szórend helyes alkalmazása. Felszólító mód képzése. Módbeli segédigék jelen időben. Lokális előjárósók és gyakorlati alkalmazásuk. a legalapvetőbb tárgy- és részes esettel álló előjárósók megtanulása és alkalmazásuk. A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás. Az alapvető helyesírási szabályok megismerése főleg a hangtani és szófajtani ismeretek elsajátításához kapcsolódóan. A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértési és alkotási folyamatában; az önkontroll és önálló szövegjavítás fokozatos kialakítása irányítással. Törekvés a mindennapi írásbeli alkotásokban az igényes helyesírásra. Hibajavítási gyakorlatok segédesszközök használatával.</p>
--	---

Fejlesztési feladatok/Ismeretek

Gyakran előforduló alaktani szerkezeteket képezni és jól használni.
A tanórán gyakran előforduló egyszerű mondattani szerkezeteket jól alkalmazni.
A német nyelv standard változatában tanult szókészletet érezhető akcentus mellett hibátlanul és helyes hanglejtéssel kiejteni.
Ismert szavakat, szerkezeteket helyesen leírni.
Rövid saját szövegeket kielégítő biztonsággal leírni.
A legfontosabb írásjeleket túlnyomórészt helyesen alkalmazni.

Szó- és mondattan

Szófajok:

Általános áttekintés, csoportosítás

Ige:

Ragozás jelenidőben, tőhangzóváltozás
Igekötős igék (elváló, nem elváló)
Igeidők (Präsens, Präteritum, Futur I.)
Igék szótári alakjai
Segédigék (időbeli és módbeli)
Igemódok: kijelentő -, felszólító mód

Főnév:

Neme: hímnem, nőnem, semleges nem
Száma: egyesszám, többes számú alakok
Esetei: alany, tárgy, részes, birtokos eset

Névelő:

Fajtái: határozott, határozatlan

Előjárószó:

időhatározói előjárószó
helyviszonyt kifejező előjárószó
tárgy és részes esettel álló előjárószó

Számnév

Fajtái: tőszámnevek, sorszámnevek, keltezés, idő kifejezése

Névmás:

Fajtái: személyes, kérdő, tagadó

Határozószó:

Fajtái: hely-, idő- és módhatározók

Mondattan:

Mondatfajták:

<p>Kijelentő-, kérdő-, felszólító mondat <i>Helyesírás, központozás:</i> Az írott nyelv normái, az írásjelek helyes használata.</p>	
Fogalmak	<p>Szófaj, igeidő, lokális előjárószo, főnév, nyelvtani nem, hímnem, nőnem, semlegesnem, többes szám, alanyeset, tárgyeset, részes eset, birtokos eset. Hanglejtés, akcentus. Nyelvtani szerkezet, idézőjel, gondolatjel, hosszú magánhangzó, kettős hangzó, ß-ss, Umlaut, Dehnungs-h.</p>
Javasolt tevékenységek	<p>Hiányos szöveg, táblázat. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Tollbamondás különböző fajtái. Rejtvények különböző fajtái. Igaz- hamis állítások. Mondattranszformációk. Multiple Choice. Kígyószöveg. Memórijáték. Dominó. Labirintuszjáték. Szókétyák. Online nyelvtani feladatok. Mnemotechnikák.</p>

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám: 36
Tanulási eredmények	<p>A magyarországi német és német irodalomból vett alkotások olvasása, rímes versek megtanulása. Rövid terjedelmű epikai művek és modern mesék, mondák, képregények elolvasása. Egyszerű összefüggések felismerése, a tartalom összefoglalása. Rövid mesék, mondák dramatizálása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Rövid terjedelmű epikai és lírai műveket tanári segédlettel, ill. önállóan olvasni, tartalmukat összefoglalni. A szereplőket jellemezni. A hazai német irodalomból vett, a korosztálynak megfelelő, rövid terjedelmű műköltészeti és népköltészeti alkotásokat elolvasni, tartalmukat megérteni és összefoglalni. A jót és a rosszat, az igazságot és az igazságosságot irodalmi és közműveltségi szövegekben felismerni. Rövid véleményt az élmények és olvasmányok hatásáról megfogalmazni.</p> <p>Műfajok: Vers, anekdota, párbeszédes szövegek, jelenetek (pl. ünnepekhez kapcsolódó jelenetek, feldolgozott mesék, mese, monda, comic, képregény).</p>		

Műfaji sajátosságok:

A költői nyelv (ritmus, rím, versszak, refrén)

A mese és monda műfaji jellemzői.

Cselekmény, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés.

Cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a mű kezdete és befejezése.

Dramatizálás: szöveg és mozgás, szerep, szereplők kapcsolata.

Német és magyarországi német szerzők versei.

Szerzők például: Paul Maar, Josef Guggenmos, Joachim Ringelnatz, James Krüss, Hans Manz, Martin Auer, Mira Lobe, Josef Michaelis, Valeria Koch, Christina Arnold,
<http://lehrbuch.udpi.hu/text-und-deutung/2014-06-22-13-05-27/kindergedichte>

Mesék:

Grimm: *Kinder- und Hausmärchen*

http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf

<http://bibliothek.hu/hu/2019/04/kinderreime-und-spruche-aus-werischwar/>

Mondák:

Der überlistete Teufel (In: Herger Ede: Der Teufelsgipfel)

Otfried Preußler: Krabat (Megfilmesített monda)

http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf

Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései (példák)

Edina Rieder-Erdőfy: *Kinderstimmen*

Igele-Bigele (Gyermekantológia)

Michelisz József: *Zauberhut*

Koch Valéria: *Időfa*

Arnold Krisztina: *Wolki und ihre Freunde*

Fogalmak	Mesetipológia, szereplő, helyszín, tanulság, színház, előadás, díszlet, értékrend, konfliktuskezelés, igazságosság.
Javasolt tevékenységek	Modern műfajokat: meséket, képregényeket, comic-okat elolvasni. Kreatív írást használni. Mese alapján képregényt készíteni. Rövid történeteket dramatizálni. Német nyelvű színházi előadás megtekintése élőben vagy filmen.

6. évfolyam:

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 20
Tanulási eredmények	Részvétel különféle kommunikációs helyzetekben. Alkalmazkodás a beszédhelyzethez, a kommunikációs célhoz. A közlési szándéknak megfelelő szókincs, kiejtés (hangsúly, tempó, hangerő stb.), valamint nem nyelvi jelek alkalmazása. A beszédpartner közlésének, viselkedésének megfigyelése, értelmezése. A hallás utáni szövegértés gyakorlatának kialakítása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:	A beszédkézség, a szóbeli szövegek megértésének, értelmezésének és alkotásának fejlesztése. A nyelvi kommunikációs képesség fejlesztése révén törekvés az önálló szóbeli szövegalkotásra.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		

<p>Biztonságosan eligazodni a hétköznapi kommunikációs helyzetekben, a közlést egyszerű, érthető mondatokban kifejezni.</p> <p>Ismert irodalmi és közismereti szövegeket folyamatosan, kifejezően olvasni, megérteni, röviden összefoglalni.</p> <p>A kommunikáció különböző formáit használni: kérdésfeltevés, válaszadás, véleménynyilvánítás.</p> <p>A szöveg vagy egy bekezdés lényegi információtartalmát megnevezni.</p> <p>A nem lineáris szöveg lényegi elemeit leírni.</p> <p>Az elemi udvariassági formákat használni, a nem nyelvi kifejezőeszközöket különböző beszédhelyzetekben helyesen használni.</p> <p>Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel leírni;</p> <p>Párbeszéd kommunikációs helyzetekben egyetértést, bizonytalanságot, elutasítást megfelelő nyelvi eszközökkel kifejezni.</p> <p>Rövid német és magyar nyelvű tartalmak lényegi elemeit a másik nyelven megnevezni.</p>	
Fogalmak	Beszédhelyzet, kommunikációs folyamat, szemléltetés, illusztráció, lényegkiemelés, hallás utáni szövegértés.
Javasolt tevékenységek	<p>A szövegre vonatkozó igaz és hamis állításokat megkülönböztetni és a szöveg alapján alátámasztani;</p> <p>A szöveget tartalmi és formai jegyei alapján összefüggő egységekre bontani.</p> <p>Lineáris szöveg cselekményéhez kapcsolódó egyéni véleményt irányított kérdések segítségével megfogalmazni.</p> <p>Egyes információk (adott szövegben, szövegek, illetve a szöveg és az azt kísérő szemléltetőanyagok) között tartalmi kapcsolatot találni és azt indokolni.</p> <p>Irányított feladatok segítségével egyszerűsített ismeretterjesztő szöveget értelmezni.</p>

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 45
Tanulási eredmények	<p>A kommunikációs célnak, helyzetnek és résztvevői szerepeknek megfelelő beszédhelyzetek létrehozása.</p> <p>Egyszerű szerkezetű szöveg önálló elkészítése.</p> <p>Néhány internetes szövegtípus formai és tartalmi jellemzőinek megfigyelése, szövegalkotás az internetes műfajokban (pl. e-mail).</p> <p>Személyes élmények, vélemény megfogalmazása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>További szövegalkotási eljárások megismertetése, alkalmazásának segítése.</p> <p>Digitális kompetencia fejlesztése.</p> <p>Rendezett, jól olvasható írást alkalmazni.</p> <p>Tollbamondás után a helyesírási szabályok betartásával írni.</p> <p>Megadott szerkezeti jellemzőkkel és egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel, a helyzetnek megfelelő szöveget alkotni.</p> <p>Adott témát egyszerű nyelvi eszközökkel a lényegi elemek említésével összefoglalni.</p> <p>Rövid német és magyar nyelvi fordulatokat önállóan ill. szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.</p>		

Fogalmak	Kommunikációs helyzet, reakció, interakció, párbeszéd, véleményalkotás, e-mail.
Javasolt tevékenységek	A szöveg tartalmát visszaadni. Lírai, epikus és dramatikus szövegeket előadni. Meadott szempontok alapján szöveget alkotni. (e-mail, plakát, hirdetés) Párbeszédet megfogalmazni, előadni. (pl.: telefonbeszélgetés) Saját véleményt ismertetni. Szerepet alakítani. A szöveget kiegészíteni, átalakítani vagy tovább gondolni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni). Olvasórally, tanulóállomások.

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 5
Tanulási eredmények	<p>A hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikái. Tanulási módok, stratégiák. Különböző típusú szövegek feldolgozása. Koncentrációs memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák bővítése. Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével. Lényegkiemelés technikájának megismerése, alkalmazása. Kulturált könyvtár- és internethasználat. Prezentációs technikák alkalmazása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szótárfüzetet vezetni és használni. Szótanulási segédleteket/ módszereket irányítással/ útmutatással alkalmazni. A szókincset a tanult technikákkal önállóan gyakorolni. A nyomtatott médiát szókincsbővítésre (pl. egy- és kétnyelvű szótár) használni. Hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után az alapinformációkat megérteni. Írott szövegben a feladat elvárásai szerint információt megtalálni. egyszerűbb szöveg lényegi elemeit kijelölni. Információkat egymásra vonatkozó egyszerű mondatokkal ismertetni. A gyakorolt prezentációs technikákat a feladatnak megfelelően alkalmazni.</p>		
Fogalmak	Szöveggörnyezet, információhordozó, szövegértés, lényegkiemelés, prezentáció, koncentrációs gyakorlat, gondolattérkép, vázlat.	
Javasolt tevékenységek	<p>Szótárfüzetet vezetni és használni. Kétnyelvű szótárakat alkalmazni. Írott és hallott szöveghez kapcsolódó szövegértési feladatok. Lényegkiemelés. Rajzos vázlat, mindmap készítése. Prezentációt, plakátot készíteni. Memorizálást segítő módszerek. Koncentrációt fejlesztő gyakorlatok.</p>	

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám: 59
<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán. A tanórán használt, a tárgyalt témákban a korábbinál bővebb szókinccsel, nagyobb számú alaktani és mondattani szerkezetet alkalmazni. Az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével. Kommunikációs szituációkban viszonylagos biztonsággal részt venni. A nyelvi udvariassági szabályokat alkalmazni. A témához kapcsolódó érzéseket nyelvi eszközökkel kifejezésre juttatni. A szókincs aktivizálása adekvát helyzetekben külső segítséggel.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A szókincs fejlesztése és az új ismeretek feldolgozása. Alapvető kommunikációs szituációkban viszonylagos biztonsággal részt venni és tananyagot feldolgozni. Véleménynyilvánítás, aktív részvétel a közös munkában. Szókincs és ismeretek elsajátíttatása és mélyítése a tanulók mindennapjaihoz kapcsolódó témakörök alapján:</p> <p><i>F. Személyes életvitel</i> Napi tevékenységek: Napirend Családi élet Szociális kapcsolatok: Rokonság Külső, belső tulajdonságok Egészség–betegség: Orvosnál Gyakori betegségek Gyógyszer, gyógymód Egészségügyi személyzet Szabadidő, hobbi Tevékenységek Sportágak Sport és egészség</p> <p><i>G. Társadalmi élet</i></p> <p><i>H. Iskola, képzés, hivatás</i> Iskolaépület Iskolai mindennapok A tanítás formái, folyamata Foglalkozások, hozzájuk kapcsolódó tevékenységek, szerszámok, eszközök</p> <p><i>I. Gazdaság, technika, környezet</i> Lakóhely és közvetlen környezete A mindennapi élet infrastruktúrája Közlekedés: járművek, útleírások Környezetvédelem</p> <p><i>J. Politika és társadalom</i></p>		

Szabályok állítása és betartása: házirend, az osztályközösség szabályai	
Fogalmak	Iskola, szabadidős tevékenység, napirend, foglalkozás, lakás, lakókörnyezet, közlekedés, jármű, vásárlás, egészség, betegség, gyógyszer, állatok élettere, gondozása.
Javasolt tevékenységek	Feladatokat, utasításokat összefoglalni, adott esetben továbbadni. A számítógép és a világháló német nyelvű programjait használni. Rövid német nyelvű tartalmak/kijelentések értelmét magyarra fordítani. Magyar nyelvű kijelentések értelmét megtartva németül összefoglalni. Szókincsfejlesztés különböző módszerekkel: fogalompantomim

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 15
Tanulási eredmények	<p>A szófajok biztos felismerése szövegekörnyezetben kérdőszavak segítségével. Különböző időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése. Az igeidők helyes használata beszédben és írásban. A főnév nemének, számának, eseteinek megnevezései, azok megtanulása és használata beszédben és írásban. Lokális előjárósók és gyakorlati alkalmazásuk. a legalapvetőbb tárgy- és részes esettel álló előjárósók megtanulása és alkalmazásuk. A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás. Az alapvető helyesírási szabályok megismerése főleg a hangtani és szófajtani ismeretek elsajátításához kapcsolódóan. A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértési és alkotási folyamatában; az önkontroll és önálló szövegjavítás fokozatos kialakítása irányítással. Törekvés a mindennapi írásbeli alkotásokban az igényes helyesírásra. Hibajavítási gyakorlatok segédeszközök használatával.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Gyakran előforduló alaktani szerkezeteket képezni és jól használni. A tanórán gyakran előforduló egyszerű mondattani szerkezeteket jól alkalmazni. A német nyelv standard változatában tanult szókészletet érezhető akcentus mellett hibátlanul és helyes hanglejtéssel kiejteni. Ismert szavakat, szerkezeteket helyesen leírni. Rövid saját szövegeket kielégítő biztonsággal leírni. A legfontosabb írásjeleket túlnyomórészt helyesen alkalmazni.</p> <p>Szó- és mondattan <i>Szófajok:</i> Általános áttekintés, csoportosítás <i>Ige:</i> Ragozás jelenidőben, tőhangzóváltozás Igekötős igék (elváló, nem elváló) Visszaható igék Igeidők (Präsens, Präteritum, Perfekt, Futur I.) Igék szótári alakjai</p>		

<p>Segédigék (időbeli és módbeli) Igemódok: kijelentő -, felszólító mód</p> <p><i>Főnév:</i> Neme: hímnem, nőnem, semleges nem Száma: egyesszám, többes számú alakok Esetei: alany, tárgy, részes, birtokos eset</p> <p><i>Névelő:</i> Fajtái: határozott, határozatlan</p> <p><i>Elöljárószó:</i> időhatározói elöljárószó helyviszonyt kifejező elöljárószó tárgy és részes esettel álló elöljárószó</p> <p><i>Számnév</i> Fajtái: tőszámnevek, sorszámnevek, keltezés, idő kifejezése</p> <p><i>Névmás:</i> Fajtái: személyes, kérdő, tagadó, visszaható</p> <p><i>Határozószó:</i> Fajtái: hely-, idő- és módhatározók</p> <p><i>Mondattan:</i> Mondatfajták: Kijelentő-, kérdő-, felszólító mondat</p> <p><i>Helyesírás, központozás:</i> Az írott nyelv normái, az írásjelek helyes használata.</p>	
Fogalmak	<p>Szófaj, igeidő, lokális elöljárószó, főnév, nyelvtani nem, hímnem, nőnem, semlegesnem, többes szám, alanyeset, tárgyeset, részes eset, birtokos eset. Hanglejtés, akcentus. Nyelvtani szerkezet, idézőjel, gondolatjel, hosszú magánhangzó, kettős hangzó, ß–ss, Umlaut, Dehnungs–h.</p>
Javasolt tevékenységek	<p>Hiányos szöveg, táblázat. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Tollbamondás különböző fajtái. Rejtvények különböző fajtái. Igaz- hamis állítások. Mondattranszformációk. Multiple Choice. Kígyószöveg. Memóriajáték. Dominó. Labirintusjáték. Szókartyák. Online nyelvtani feladatok. Mnemotechnikák.</p>

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám: 36
----------------	-------------------------	-----------------------------

<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A magyarországi német és német irodalomból vett alkotások olvasása, rímes versek megtanulása. Rövid terjedelmű epikai művek és modern mesék, mondák, képregények elolvasása. Egyszerű összefüggések felismerése, a tartalom összefoglalása. Rövid mesék, mondák dramatizálása.</p>
<p>Fejlesztési feladatok/Ismeretek</p>	
<p>Rövid terjedelmű epikai és lírai műveket tanári segédlettel, ill. önállóan olvasni, tartalmukat összefoglalni. A szereplőket jellemezni. A hazai német irodalomból vett, a korosztálynak megfelelő, rövid terjedelmű műköltészeti és népköltészeti alkotásokat elolvasni, tartalmukat megérteni és összefoglalni. A jót és a rosszat, az igazságot és az igazságosságot irodalmi és közműveltségi szövegekben felismerni. Rövid véleményt az élmények és olvasmányok hatásáról megfogalmazni.</p> <p>Műfajok: Vers, anekdota, párbeszédes szövegek, jelenetek (pl. ünnepekhez kapcsolódó jelenetek, feldolgozott mesék, mese, monda, comic, képregény).</p> <p>Műfaji sajátosságok: A költői nyelv (ritmus, rím, versszak, refrén) A mese és monda műfaji jellemzői. Cselekmény, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés. Cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a mű kezdete és befejezése. Dramatizálás: szöveg és mozgás, szerep, szereplők kapcsolata.</p> <p>Német és magyarországi német szerzők versei. <i>Szerzők például:</i> Paul Maar, Josef Guggenmos, Joachim Ringelnatz, James Krüss, Hans Manz, Martin Auer, Mira Lobe, Josef Michaelis, Valeria Koch, Christina Arnold, http://lehrbuch.udpi.hu/text-und-deutung/2014-06-22-13-05-27/kindergedichte</p> <p>Mesék: Grimm: <i>Kinder- und Hausmärchen</i> http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf http://bibliothek.hu/hu/2019/04/kinderreime-und-spruche-aus-werischwar/</p> <p>Mondák: Der überlistete Teufel (In: Herger Ede: Der Teufelsgipfel) Otfried Preußler: Krabat (Megfilmesített monda) http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf</p> <p>Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései (példák) Edina Rieder-Erdőfy: <i>Kinderstimmen</i> Igele-Bigele (<i>Gyermekantológia</i>) Michelisz József: <i>Zauberhut</i> Koch Valéria: <i>Időfa</i> Arnold Krisztina: <i>Wolki und ihre Freunde</i></p>	
<p>Fogalmak</p>	<p>Mesetipológia, szereplő, helyszín, tanulság, színház, előadás, díszlet, értékrend, konfliktuskezelés, igazságosság.</p>

Javasolt tevékenységek	Modern műfajokat: meséket, képregényeket, comic-okat elolvasni. Kreatív írást használni. Mese alapján képregényt készíteni. Rövid történeteket dramatizálni. Német nyelvű színházi előadás megtekintése élőben vagy filmen.
-----------------------------------	---

Továbbhaladás feltételei:

5. évfolyam

A tanuló képes

- feladatokat, tanári utasításokat értelmezni;
- adott szövegre, témára irányuló kérdésekre válaszolni;
- különféle kommunikációs szituációk konvencióinak eleget tenni;
- a kommunikációs partner egyszerű megnyilvánulásait követni, verbálisan vagy a nonverbális eszközök segítségével reagálni;
- rövid német nyelvű szóbeli megnyilatkozások tartalmát magyar nyelven kifejezni;
- hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után az alapinformációkat megérteni;
- rövid hallott szöveg tartalmát a másik nyelven röviden összefoglalni.
- ismert nyelvtani szerkezetű és szókincsű szöveget (adott esetben ismétlést követően) az arra vonatkozó feladatok segítségével egészében megérteni;
- egyszerűen megfogalmazott információkat a szövegben elkülöníteni és egy adott feladatra vonatkozóan felhasználni;
- képeket, illusztrációkat egyszerű nyelvi eszközökkel leírni;
- egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel a feladatnak megfelelő szöveget alkotni;
- nyelvhasználati kompetenciáját az általános udvariassági szabályokhoz igazítva alkalmazni;
- mások rövid, egyszerű nyelvi közléseit követni, azokra saját álláspontja közlésével verbálisan vagy nonverbálisan reagálni;
- alapvető kommunikációs helyzetekben viszonylagos jó nyelvhelyességgel részt venni;
- a tanórán gyakran használt alaktani és mondattani szerkezeteket önállóan képezni és helyesen alkalmazni;
- a tanórán használt egyszerű szintaktikai szerkezeteket hibátlanul alkalmazni; ismert szavakat, szerkezeteket biztos helyesírással, kielégítő biztonsággal leírni.
- szótárfüzetet önállóan vezetni és használni, kétnyelvű szótárakat, gyermeklexikont a nyelvsajátításban alkalmazni;
- memoriterek (versek, dalok, szólások)

6. évfolyam

A tanuló képes

- feladatokat, tanári utasításokat értelmezni, másokkal megosztani;
- adott szövegre, témára irányuló kérdésekre válaszolni;
- szöveg tartalmát segítséggel összefoglalni;
- megfelelő kifejezőkészlet segítségével a kommunikációs folyamat bármely szereplőjeként megnyilatkozni;
- különféle kommunikációs szituációk konvencióinak eleget tenni;
- a kommunikációs partner egyszerű megnyilvánulásait követni;
- rövid német nyelvű szóbeli megnyilatkozások tartalmát magyar nyelven kifejezni;
- hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után az alapinformációkat megérteni;
- rövid hallott szöveg tartalmát a másik nyelven összefoglalni.
- ismert nyelvtani szerkezetű és szókincsű szöveget (adott esetben ismétlést követően) az arra vonatkozó feladatok segítségével egészében megérteni;
- egyszerűen megfogalmazott információkat a szövegben elkülöníteni és egy adott feladatra vonatkozóan felhasználni;
- képeket, illusztrációkat egyszerű nyelvi eszközökkel leírni;
- írott szövegben részletre vonatkozó információkat megtalálni, egyszerűbb szöveg lényegi elemeit megjelölni.

- szokásos tanórai helyzeteket megadott nyelvi kifejezőeszközökkel, sikerrel megoldani;
- nyelvhasználati kompetenciáját az általános udvariassági szabályokhoz igazítva alkalmazni;
- mások rövid, egyszerű nyelvi közléseit követni, azokra saját álláspontja közlésével verbálisan vagy nonverbálisan reagálni;
  - alapvető kommunikációs helyzetekben viszonylagos jó nyelvhelyességgel részt venni;
  - a tananyagot az alapszókinccs és egyszerű sablonok segítségével feldolgozni;
  - a tanórán gyakran használt alaktani és mondattani szerkezeteket önállóan képezni és helyesen alkalmazni;
  - a tanórán használt egyszerű szintaktikai szerkezeteket hibátlanul alkalmazni; ismert szavakat, szerkezeteket biztos helyesírással, kielégítő biztonsággal leírni.
- párbeszédekben társainak megállapításaira reagálni, kapcsolódni a gondolatmenethez;
- a témákhoz kötődően véleményét kifejezni;
- szótárfüzetet önállóan vezetni és használni, kétnyelvű szótárakat, gyermeklexikont a nyelvelsajátításban alkalmazni;
- a szavak jelentését a szövegkörnyezetből megérteni;
- információkat, adatokat tanári irányítással visszakeresni.
- memoriterek (versek, dalok, szólások)

7-8. évfolyam

E szakaszban a fő cél a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése és finomítása, a nyelvről tanult ismeretek mélyítése, a nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyelése mondat- és szövegépítő eljárásokkal.

A 7-8. évfolyamon számos képesség területén meghatározható, hogy milyen szintet kell elérniük a tanulóknak. Ezeken az évfolyamokon a tanuló beszédében már nemcsak megfelelően artikulál, hanem kiejtésével közlő szándékát is jól tükrözi, továbbá a mondat- és szövegfonetikai eszközöket is megfelelően alkalmazza. Már nemcsak összefoglalni tudja az olvasottakat, hanem véleményt is tud alkotni róla. A beszédhelyzethez való alkalmazkodáson kívül különféle kommunikációs technikákat is képes alkalmazni.

A tanulási képesség területén a tanuló már nemcsak használni képes a vázlatot, hanem ő maga is képes az önálló vázlatkészítésre. Irodalmi ismeretei bővülnek a különböző műfajokról. Erkölcsi ítélőképességének fejlettsége alapján már nemcsak a tetszésnyilvánításra és az eltérő vélemény tiszteletére képes, hanem érti az ízlés néhány kontextuális összefüggését. Ismeri a média működésének, társadalmi hatásainak alapvető összefüggéseit.

A tanulók értékelése, mérése

Kisiskolás korban a tanítói értékelés dominál, ugyanakkor fokozatosan fejlesztjük a reális önértékelésre való képességet. A külső és belső értékelést az előre adott szempontok és az ellenőrzés során szerzett információk alapozzák meg.

Az ellenőrzés területei, formái

A megfigyelések:

- A tanulók – a szaktanár által történő – megfigyelése:
  - önálló tevékenység közben;
  - páros ill. csoportmunkában való részvétel során.
- Tanulói megfigyelések:
  - egymás munkájának segítése páros ill. csoportmunkában;
  - önellenőrzés.

A diagnosztikus (helyzetfeltáró) méréseink célja annak megállapítása, hogy a pedagógus milyen szintről kezdi az oktatást a tanévben, ill. mi lehet a tanulási nehézség oka, mi miatt akadt el a tanuló. Ez a mérés segítséget nyújt a tanítónak, hogy az egyénre, valamint a tanulói csoportra szabott nevelési és oktatási stratégiát helyesen tudja kialakítani, meghatározni.

A formatív (formáló-segítő) értékelés célja az elért eredmények és a meglévő hiányosságok menet közbeni felmérése, az eredmények megerősítése és a hibák korrigálása. A formatív értékelés nem feltétlen velejárája az osztályozás.

Szummatív (minősítő) mérések is hozzájárulnak ahhoz, hogy pontos képet alkossunk a tanulók tudásáról, képességeik fejlődéséről. Ezek a mérések azonban semmiképpen nem fontosabbak és nem adnak hitelesebb információkat a gyerekek felkészültségéről, mint a velük folyamatosan együtt dolgozó pedagógus megfigyelései.

A tanulók értékelése során az egyén fejlettségét viszonyítjuk a saját képesség szerint elérhető legmagasabb szinthez, valamint a fejlesztés során várható eredményhez.

Hunyadi Nyelvvizsga (a 7. évfolyamon)

A Dunaharaszti Hunyadi János Német Nemzetiségi Általános Iskola Pedagógia Programjában leírtak alapján a nyelvi szint elérését a 4. és 7. évfolyamok végén ún. „Hunyadi nyelvvizsga” letételével állapítjuk meg.

A nyelvvizsgán minden 4. és 7. évfolyamon nemzetiségi német nyelv és irodalom és népismeret tantárgyat tanuló köteles részt venni.

A vizsga időpontja tanév végén, május hónapban van.

A nyelvvizsga részletes leírása a Pedagógiai Program mellékletében részletesen van.

7. évfolyam

Témakör	Óraszám
Szóbeli és írásbeli szövegértés	15
Szóbeli és írásbeli szövegek alkotása	36
A tanulási képesség fejlesztése	7
Anyanyelvi kultúra	45
Ismeretek a nyelvről	40
Irodalmi kultúra	37
Óraszám összesen	180

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 15
Tanulási eredmények	A kulturált véleménynyilvánítás alapelveinek tudatosítása, különféle beszédhelyzetek sémáinak megismertetése. A szövegfeldolgozási módok mélyítése, bővítése, szövegfajtáknak megfelelő alkalmazása.	

	<p>A megismert szövegfeldolgozási módok gyakorlása, újabb technikák megismerése, azok gyakorlatban történő alkalmazása. Az olvasott szöveg tartalmának és az azt kiegészítő képek, ábrák összefüggéseinek felfedezése, értelmezése. Adatkeresés technikáinak megismerése.</p> <p>A különböző gyakorlati szövegfajták jellemző sajátosságainak felismerése, megnevezése. A szövegben szereplő összefüggések felismerése, megnevezése.</p> <p>Ábra, rajz, illusztráció mondanivalójának megfogalmazása.</p>
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>Különböző kommunikációs folyamatokba bekapcsolódni, saját véleményt kifejteni. Ismert irodalmi és közismereti szövegeket némán és hangosan, kifejezően olvasni; a szövegek tartalmát összefoglalni.</p> <p>Hallott szöveget reprodukálni. Saját véleményt megfogalmazni; adott szempont szerint a szöveg információtartalmát vagy egy bekezdés alap gondolatát megnevezni.</p> <p>A szöveg vagy egy bekezdés lényegi információtartalmát megnevezni és a feladat elvárásainak megfelelően.</p> <p>Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel leírni.</p> <p>Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegeket előadni.</p> <p>Szerepeket megformálni. Német és magyar nyelvű tartalmak lényegi elemeit a másik nyelven összefoglalni, szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.</p>	
Fogalmak	Információtartalom, szerepek, esemény.
Javasolt tevékenységek	<p>A szövegre vonatkozó igaz és hamis állításokat megkülönböztetni és a szöveg alapján alátámasztani.</p> <p>A szöveget tartalmi és formai jegyei alapján egységekre bontani.</p> <p>A lényegi megállapításokat kiemelni és azokkal kapcsolatban véleményt mondani.</p> <p>Érdekes eseményekről beszámolni, interjút készíteni.</p> <p>Irányított feladatok segítségével egyszerűsített ismeretterjesztő szöveget értelmezni. Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel kifejezően leírni.</p> <p>Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegeket előadni.</p> <p>Szerepeket megformálni.</p>

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 36
Tanulási eredmények	<p>A kommunikációs célnak megfelelő szövegek alkotása szóban és írásban.</p> <p>Néhány tömegkommunikációs műfajban való kreatív szövegalkotás (interjú, riport, hír).</p> <p>Egy történet vagy cselekmény különböző szemszögből történő megfogalmazása.</p> <p>Pro és kontra érvek előzetesen gyűjtött nyelvi eszközökkel történő megfogalmazása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
Olvasható, esztétikus és strukturált írásmódot használni a nyelvtani, helyesírási és nyelvhelyességi ismeretek alkalmazásával.		

<p>Megadott szerkezeti jellemzőkkel és egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel informális és formalizált szöveget alkotni.</p> <p>A téma, az események hasonlóságait, különbségeit és összefüggéseit felismerni és megfelelő nyelvi eszközökkel megfogalmazni.</p> <p>Önálló szöveget alkotni. Egyszerűbb német és magyar szövegeket szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.</p>	
Fogalmak	Nézőpont, szövegfajta, érv, interjú, hír, riport.
Javasolt tevékenységek	<p>A szöveg tartalmát és a benne rejlő információkat visszaadni.</p> <p>Lírai, epikus és dramatikus szövegeket előadni.</p> <p>Informális és formalizált írott szöveget alkotni.</p> <p>Párbeszédet folytatni.</p> <p>Elbeszélő szövegből párbeszédet alkotni.</p> <p>Saját véleményt ismertetni.</p> <p>Szerepet alakítani.</p> <p>A szöveget kiegészíteni, átalakítani vagy tovább gondolni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni).</p> <p>Interjú három lépésben, közvélemény kutatás, négy sarok, pozíció játék stb. mint lehetséges módszerek.</p>

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 7
Tanulási eredmények	<p>Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése.</p> <p>A tanulás szerepe és módjai.</p> <p>Egyszerű tanulási módok, stratégiák.</p> <p>Különböző szövegfeldolgozási módok ismerete.</p> <p>Koncentrációt fejlesztő játékok, gyakorlatok.</p> <p>Különböző olvasási technikák.</p> <p>Önálló vázlatkészítés, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével.</p> <p>Kulcsinformációk kiemelése olvasott szövegben.</p> <p>Gondolattérkép készítése az olvasott szöveghez, a tárgyalt témakörhöz.</p> <p>Különböző információhordozók használata, prezentáció összeállítása, bemutatása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szótanulási segédleteket/ módszereket készíteni, használni.</p> <p>Kétnyelvű szótárakat önállóan alkalmazni.</p> <p>A szavak jelentésére a szövegkörnyezet alapján önállóan következtetni.</p> <p>A szókinccs egyes szavait útmutatással szócsaládkhoz hozzárendelni.</p> <p>A nyomtatott médiát szókinccsbővítésre, fogalmazások elkészítésénél megközelítőleg önállóan használni.</p> <p>Hallott egyszerű szövegből az alapinformációkat megérteni.</p> <p>Különböző olvasási technikákat (globális, szelektív és részletes) alkalmazni.</p> <p>A szöveg feldolgozása során jelölési technikákat (pl. optikai jelölés) alkalmazni, a kulcsszavakat kiemelni.</p> <p>Ismert prezentációs technikákat a feladatnak és a célcsoportnak megfelelően alkalmazni.</p>		
Fogalmak		
Javasolt tevékenységek	Szókérdőívet, memóriát, dominót, rajzot szótanuláshoz készíteni/használni.	

	<p>Szótárhasználat önálló szövegalkotásnál. Hallás utáni szövegértés. Olvasás utáni szövegértés. Lényegkiemelési technikák. Egy témáról vázlatpontok alapján beszélni. Rajzos vázlatot, mindmapet készíteni. Mnemotechnikák. Prezentációt, plakátot készíteni. Memorizálást segítő módszerek. Koncentrációt fejlesztő gyakorlatok.</p>
--	---

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám: 45
Tanulási eredmények	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán, az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével, a szókincs elsajátítása és feldolgozása. Különböző módon, csatornán információhoz jutás. Nyelvi kommunikációs szituációkban megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása, a beszélgetőpartner megnyilvánulásaira adekvát formában reagálás. Az előző képzési szakaszok témaköreinek ciklikus bővítése.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szokásos tanórai helyzeteken kívül, az iskolai hétköznapiakban is feltalálni és megértetni magát. A tanórán és a hétköznapi élet egyes területein megfelelő szókinccset és nyelvi kifejezőeszközöket, szófordulatokat és körülírásokat használni. Megfelelő nyelvi eszközökkel a beszélő és a hallgató szerepét váltogatni. A nyelvhasználati kompetenciát az általános udvariassági szabályokhoz igazítva különböző helyzetekben és kielégítő nyelvi kifejezőeszközökkel alkalmazni. A témák szókincsének bővítése:</p> <p><i>A. Személyes életvitel</i> Jövőtervezés: tervek, célok Szociális kapcsolatok Barátok, csoportok Érzelmi kötődés formái Szabadidő, hobbi, sport Tevékenységek, élmények Sportágak Sport és egészség Felszerelés, sporteszközök Élsport, extrém sport Divat, öltözködés Ruházat Iskolai egyenruha, márkás ruházat</p> <p><i>B. Társadalmi élet</i> Étkezés Táplálkozási szokások</p>		

<p>Egészséges életmód Fast food Ünnepek, ünnepnapok C. <i>Iskola, képzés, hivatás</i> Szabályok, tanulói jogok, kötelességek Szakmai tervek A tanulás folyamata, formái D. <i>Gazdaság, technika, környezet</i> Turizmus Utazás, nyaralás, szünidő Természet, környezet Házi állatok és tartásuk Környezetvédelem Környezettudatos életmód Alternatív energia Szelektív hulladékgyűjtés E. <i>Kulturális élet és média</i> Nyomtatott és digitális média Olvasás, zenehallgatás Internethasználat hatásai, előnyei, ill. veszélyei Közösségi oldalak F. <i>Politika és társadalom</i> Szabályok állítása és betartása: házirend, az osztályközösség szabályai</p>	
Fogalmak	Barátság, érdeklődési kör, cél, erősség, oktatási rendszer, nyaralás, szolgáltatóipar, média, egészségkárosítás, sportág, környezetvédelem, jog, kötelesség, összefoglalás, reagálás, szerepváltás, információszerzés.
Javasolt tevékenységek	Információhiány esetén célzott kérdéseket feltenni. A német nyelvű médiát információszerzés céljából használni. Mások véleményére reagálni. Saját álláspontot közölni, megindokolni. Német nyelvű tartalmak lényegi elemeit magyarul összefoglalni. Magyar nyelvű szövegek kulcsfogalmait németül összefoglalni.

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 40
Tanulási eredmények	<p>A tanult szófajok biztos felismerése ismérveik megnevezésével szövegkörnyezetben. Az igeidők helyes használata beszédben és írásban. A melléknév fokozása, ragozása. Alapvető vonzatos igék ismerete, használata. A cselekvő szerkezetek ismerete és gyakorlati alkalmazása. A feltételes jelen képzése, használata. Néhány mellérendelő és alárendelő mellékmondat szórendjének ismerete és használata. A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás. A normakövető és normától eltérő helyesírás felismerése. A szöveg központozásának, a párbeszéd és az idézetek szabályainak</p>	

ismerete.

Fejlesztési feladatok/Ismeretek

A tanórán gyakran előforduló német alaktani és mondattani szerkezeteket következetesen helyesen, azok összefüggéseit és funkcióját felismerni.

A tanulók önállóságának fejlesztése a szabályfelismerésben, megfogalmazásban, alkalmazásban és az önellenőrzésben.

A tanórán gyakran előforduló német alaktani és mondattani szerkezeteket következetesen helyesen, azok összefüggéseit és funkcióját felismerni.

Jól érthetően és helyes hanglejtéssel beszélni.

A tanult szerkezeteket közel biztos helyesírással leírni.

A központosítás alapvető formái és tartalmi szabályait közel helyesen alkalmazni.

A tanult szerkezetek közel biztos helyesírással történő írása.

Szófajok:

Általános áttekintés, csoportosítás

Ige:

Ragozás jelenidőben, tőhangzóváltozás

Igekötős igék (elváló, nem elváló)

Visszaható igék

Igeidők (Präsens, Präteritum, Perfekt, Futur I.)

Igék szótári alakjai

Segédigék fajtái (időbeli és módbeli), használatuk

Igevonzatok

Igemódok: kijelentő -, felszólító -, feltételes mód

Főnév:

Neme: jelentés, ill. végződés alapján > hímnem, nőnem, semleges nem

Száma: egyszám, többes számú alakok

Esetei: alany, tárgy, részes, birtokos eset

Névelő:

Fajtái: határozott, határozatlan

Ragozása alany, tárgy, részes és birtokos esetben

Melléknév:

Képzése

Használata: állítmányi, jelzői használat

Ragozása: jelzős szerkezetben névelő nélkül, határozott

névelővel, határozatlan névelővel; alany, tárgy és részes esetben,

Fokozása, hasonlító szerkezetek

Elöljárószó:

időhatározói elöljárószó

helyviszonyt kifejező elöljárószó

tárgy és részes esettel álló elöljárószó

Számnév

Fajtái: tőszámnevek, sorszámnevek, keltezés, idő kifejezése

Névmás:

Fajtái: személyes, kérdő, tagadó, határozatlan, visszaható, birtokos, mutató névmás

Határozószó:

Fajtái: hely-, idő- és módhatározók

Kötőszó:

Mellékmondati egyenes szórenddel álló kötőszó: *und, aber, denn, sondern, oder*

Mellékmondati fordított szórenddel álló kötőszó: *weil, dann, trotzdem, dass, ob, als*

Mondattan:

<p>Mondatfajták: Kijelentő-, kérdő-, felszólító-, óhajtó mondat Egyszerű és összetett mondatok. <i>Helyesírás, központosítás:</i> Az írott nyelv normái, az írásjelek helyes használata.</p>	
Fogalmak	<p>Melléknév, fokozás, névszóragozás, szenvedő szerkezet, igevonzat, feltételes mód, alárendelő, mellérendelő mellékmondat, kötőszó, szórend, óhajtó mondat, hanglejtés, kiejtés, érthetőség, hangszín, központosítás, korrektúra.</p>
Javasolt tevékenységek	<p>Német irodalmi nyelvi fordulatok és szövegek hangoztatása. Situációs játékok. Kommunikáció anyanyelvi beszélőkkel. Hibajavítási gyakorlatok. Hiányos szöveg, táblázat. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Tollbamondás különböző fajtái. Rejtvények különböző fajtái. Igaz- hamis állítások. Mondattranszformációk. Multiple Choice Kígyószöveg. Memóriajáték. Donimó. Labirintusjáték. Szókártyák. Online nyelvtani feladatok. Mnemotechnikák.</p>

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám: 37
Tanulási eredmények	<p>A szövegértelmezésben való jártasság. Német és magyarországi német népköltészeti és műköltészeti alkotások ismerete. Egyszerű összefüggések felismerése, a tartalom összefoglalása. Olvasásélmény alapján kialakított irodalmi ismeretek. Erkölcsei, esztétikai kategóriák megismerésének mélyítése. Ítéletalkotás egyszerű irodalmi szituációkban. A tanulók mindennapjaiban megjelenő értékek helyes megítélésének kialakítása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Elbeszéléseket, rövid történeteket, lírai műveket olvasni. A hazai német irodalomból vett, a korosztálynak megfelelő alkotásokat elolvasni. A szereplőket jellemezni. A cselekményt a feladatnak megfelelően feldolgozni. A mondanivalót megfogalmazni, reflektálni. Az irodalmi szövegek tartalmát és mondanivalóját nyelviileg kielégítően megfogalmazni. A személyes igazság konfliktusát különféle szövegek alapján megérteni.</p>		

Az irodalom társművészeit, filmet és fotókat megismerni.

A tetszésnyilvánítás nyelvi formáit alkalmazni.

Önálló gondolkodás, a kulturált véleménynyilvánítás.

Műfajok:

Vers, anekdota, párbeszédes szövegek, jelenetek (pl. ünnepekhez kapcsolódó jelenetek, képregény, a magyarországi németek himnusza.

Műfaji sajátosságok:

A költői nyelv (ritmus, rím, versszak, refrén)

Cselekmény, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés.

Cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a mű kezdete és befejezése.

Dramatizálás: szöveg és mozgás, szerep, szereplők kapcsolata.

Német és magyarországi német szerzők versei.

Szerzők például: James Krüss, Hans Manz, Martin Auer, Josef Michaelis, Valeria Koch, Christina Arnold,

<http://lehrbuch.udpi.hu/text-und-deutung/2014-06-22-13-05-27/kindergedichte>

Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései (példák)

Koch Valéria: *Időfa*

Arnold Krisztina: *Wolki und ihre Freunde*

http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf

Fogalmak	Mondanivaló, jellemzés, jelleme, film, színdarab, értékrend, értékítélet, konfliktuskezelés, igazságosság,.
Javasolt tevékenységek	A művek tartalmát összefoglalni. A szereplőket jellemezni. A művek mondanivalóját megfogalmazni. A műről véleményt alkotni, azt kifejezni, ismertetni. Rövid történeteket, regényrészleteket dramatizálni. A Magyarországi Német Színház egy előadását élőben, vagy egy irodalmi mű filmfeldolgozását megtekinteni. Az előadásról, filmről beszélni, a látottakat feldolgozni.

Mérési- ellenőrzési terv

A mérést, ellenőrzést minden esetben az osztályokban tanító szaktanár végzi.

Mit?	Mikor?	Hogyan?	Dokumentálás
A tanult szókinccs elsajátítását	A témakörök végén Folyamatosan	Feladatlapok segítségével Szóbeli és írásbeli számonkérés	Értékelés a feladatlapon/dolgozat üfzetbe E-napló: Értékelés érdemjeggyel
A memoriterek elsajátítását	Folyamatosan	Szóban a tanórán	E-napló: Értékelés érdemjeggyel
A szóbeli kifejezőkészséget	Folyamatosan a tanult mondatmodellek gyakorlása után	Kérdés- válasz; Dialogusok	Értékelés szóban, E-napló: értékelés érdemjeggyel

informatív szövegek olvasása, megértése	Folyamatosan	Feladatlapok, Lückentext segítségével	Értékelés szóban, E-napló: értékelés érdemjeggyel
irodalmi szövegek olvasása, megértése	Folyamatosan	Feladatlapok, Lückentext segítségével	Értékelés szóban, E-napló: értékelés érdemjeggyel
Nyelvtani ismeretek	Folyamatosan és a témakörök, nyelvtani egységek végén	Feladatlapok segítségével, fogalmazások részeként	Értékelés a témazárók részeként, azzal együtt érdemjeggyel az E-naplóban

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló eligazodik, és hatékonyan részt vesz a mindennapi kommunikációs helyzetekben.</p> <p>Tud kommunikálni begyakorolt szituációkban, egyszerű és közvetlen információcsere során. Képes magát megértetni társasági beszélgetésben. Egyszerű nyelvi eszközöket használva tud beszélni saját szociális háttéréről, szűkebb környezetéről és a közvetlen szükségleteivel kapcsolatos dolgokról.</p> <p>Képes véleményét is elmondani és megfelelő nyelvi eszközökkel megindokolni.</p> <p>Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit.</p> <p>El tud olvasni rövid, egyszerű szövegeket, irodalmi műveket. Egyszerű, hétköznapi szövegekben megtalálja a keresett információt és megérti a rövid, egyszerű magánleveleket.</p> <p>Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére.</p> <p>Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni.</p> <p>Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket.</p> <p>A tanuló képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására. Képes a köznapi és irodalmi szövegrészletekben, filmekben megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmek felismerésére, azok nyelvi bemutatására szóban és írásban.</p>
--	--

8. évfolyam

Témakör	Óraszám
Szóbeli és írásbeli szövegértés	15
Szóbeli és írásbeli szövegek alkotása	36
A tanulási képesség fejlesztése	8
Anyanyelvi kultúra	44
Ismeretek a nyelvről	40
Irodalmi kultúra	37
Óraszám összesen	180

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 15
Tanulási eredmények	<p>A kulturált véleménynyilvánítás alapelveinek tudatosítása, különféle beszédhelyzetek sémáinak megismertetése.</p> <p>A szövegfeldolgozási módok mélyítése, bővítése, szövegfajtáknak megfelelő alkalmazása.</p> <p>A megismert szövegfeldolgozási módok gyakorlása, újabb technikák megismerése, azok gyakorlatban történő alkalmazása. Az olvasott szöveg tartalmának és az azt kiegészítő képek, ábrák összefüggéseinek felfedezése, értelmezése. Adatkeresés technikáinak megismerése.</p> <p>A különböző gyakorlati szövegfajták jellemző sajátosságainak felismerése, megnevezése. A szövegben szereplő összefüggések felismerése, megnevezése.</p> <p>Ábra, rajz, illusztráció mondanivalójának megfogalmazása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Különböző kommunikációs folyamatokba bekapcsolódni, saját véleményt kifejteni.</p> <p>Ismert irodalmi és közismereti szövegeket némán és hangosan, kifejezően olvasni; a szövegek tartalmát összefoglalni.</p> <p>Hallott szöveget reprodukálni, felkészülés után átélt eseményekről élménybeszámolót tartani.</p> <p>Saját véleményt megfogalmazni; adott szempont szerint a szöveg információtartalmát vagy egy bekezdés alap gondolatát megnevezni.</p> <p>A szöveg vagy egy bekezdés lényegi információtartalmát megnevezni és a feladat elvárásainak megfelelően.</p> <p>Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel leírni.</p> <p>Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegeket előadni.</p> <p>Szerepeket megformálni. Német és magyar nyelvű tartalmak lényegi elemeit a másik nyelven összefoglalni, szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.</p>		
Fogalmak	Információtartalom, szerepek, esemény.	

Javasolt tevékenységek	<p>A szövegre vonatkozó igaz és hamis állításokat megkülönböztetni és a szöveg alapján alátámasztani.</p> <p>A szöveget tartalmi és formai jegyei alapján egységekre bontani.</p> <p>A lényegi megállapításokat kiemelni és azokkal kapcsolatban véleményt mondani.</p> <p>Érdekes eseményekről beszámolni, interjút készíteni.</p> <p>Irányított feladatok segítségével egyszerűsített ismeretterjesztő szöveget értelmezni. Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel kifejezően leírni.</p> <p>Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegeket előadni.</p> <p>Szerepeket megformálni.</p>
-----------------------------------	--

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 36
Tanulási eredmények	<p>A kommunikációs célnak megfelelő szövegek alkotása szóban és írásban.</p> <p>Néhány tömegkommunikációs műfajban való kreatív szövegalkotás (interjú, riport, hír).</p> <p>Egy történet vagy cselekmény különböző szemszögből történő megfogalmazása.</p> <p>Pro és kontra érvek előzetesen gyűjtött nyelvi eszközökkel történő megfogalmazása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Olvasható, esztétikus és strukturált írásmódot használni a nyelvtani, helyesírási és nyelvhelyességi ismeretek alkalmazásával.</p> <p>Megadott szerkezeti jellemzőkkel és egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel informális és formalizált szöveget alkotni.</p> <p>A téma, az események hasonlóságait, különbségeit és összefüggéseit felismerni és megfelelő nyelvi eszközökkel megfogalmazni.</p> <p>Önálló szöveget alkotni. Egyszerűbb német és magyar szövegeket szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.</p>		
Fogalmak	Nézőpont, szövegfajta, érv, interjú, hír, riport.	
Javasolt tevékenységek	<p>A szöveg tartalmát és a benne rejlő információkat visszaadni.</p> <p>Lírai, epikus és dramatikus szövegeket előadni.</p> <p>Informális és formalizált írott szöveget alkotni.</p> <p>Párbeszédet folytatni.</p> <p>Elbeszélő szövegből párbeszédet alkotni.</p> <p>Saját véleményt ismertetni.</p> <p>Szerepet alakítani.</p> <p>A szöveget kiegészíteni, átalakítani vagy tovább gondolni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni).</p> <p>Interjú három lépésben, közvélemény kutatás, négy sarok, pozíció játék stb. mint lehetséges módszerek.</p>	

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 8
Tanulási	Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése.	

eredmények	<p>A tanulás szerepe és módjai. Egyszerű tanulási módok, stratégiák. Különböző szövegfeldolgozási módok ismerete. Koncentrációt fejlesztő játékok, gyakorlatok. Különböző olvasási technikák. Önálló vázlatkészítés, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével. Kulcsinformációk kiemelése olvasott szövegben. Gondolattérkép készítése az olvasott szöveghez, a tárgyalt témakörhöz. Különböző információhordozók használata, prezentáció összeállítása, bemutatása.</p>
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>Szótanulási segédleteket/ módszereket készíteni, használni. Kétnyelvű szótárakat önállóan alkalmazni. A szavak jelentésére a szöveggörnyezet alapján önállóan következtetni. A szókincs egyes szavait útmutatással szócsaládkhoz hozzárendelni. A nyomtatott médiát szókincsbővítésre, fogalmazások elkészítésénél megközelítőleg önállóan használni. Hallott egyszerű szövegből az alapinformációkat megérteni. Különböző olvasási technikákat (globális, szelektív és részletes) alkalmazni. A szöveg feldolgozása során jelölési technikákat (pl. optikai jelölés) alkalmazni, a kulcsszavakat kiemelni. Ismert prezentációs technikákat a feladatnak és a célcsoportnak megfelelően alkalmazni.</p>	
Fogalmak	
Javasolt tevékenységek	<p>Szókártyát, memóriát, dominót, rajzot szótanuláshoz készíteni/használni. Szótárhasználat önálló szövegalkotásnál. Hallás utáni szövegértés. Olvasás utáni szövegértés. Lényegkiemelési technikák. Egy témáról vázlatpontok alapján beszélni. Rajzos vázlatot, mindmapet készíteni. Mnemotechnikák. Prezentációt, plakátot készíteni. Memorizálást segítő módszerek. Koncentrációt fejlesztő gyakorlatok.</p>

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám: 44
Tanulási eredmények	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán, az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével, a szókincs elsajátítása és feldolgozása. Különböző módon, csatornán információhoz jutás. Nyelvi kommunikációs szituációkban megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása, a beszélgetőpartner megnyilvánulásaira adekvát formában reagálás. Az előző képzési szakaszok témaköreinek ciklikus bővítése.</p>	

Fejlesztési feladatok/Ismeretek

Szokásos tanórai helyzeteken kívül, az iskolai hétköznapi életben is feltalálni és megértetni magát.

A tanórán és a hétköznapi élet egyes területein megfelelő szókincset és nyelvi kifejezőeszközöket, szófordulatokat és körülírásokat használni.

Megfelelő nyelvi eszközökkel a beszélő és a hallgató szerepét változtatni.

A nyelvhasználati kompetenciát az általános udvariassági szabályokhoz igazítva különböző helyzetekben és kielégítő nyelvi kifejezőeszközökkel alkalmazni.

A témák szókincsének bővítése:

G. Személyes életvitel

- Jövőtervezés: tervek, célok
- Szociális kapcsolatok
- Barátok, csoportok
- Érzelmi kötődés formái
- Szabadidő, hobbi, sport
- Tevékenységek, élmények
- Sportágak
- Sport és egészség
- Felszerelés, sporteszközök
- Élsport, extrém sport
- Divat, öltözködés
- Ruházat
- Iskolai egyenruha, márkás ruházat

H. Társadalmi élet

- Étkezés
- Táplálkozási szokások
- Egészséges életmód
- Fast food
- Ünnepek, ünnepnapok

I. Iskola, képzés, hivatás

- Szabályok, tanulói jogok, kötelességek
- Szakmai tervek
- A tanulás folyamata, formái

J. Gazdaság, technika, környezet

- Turizmus
- Utazás, nyaralás, szünidő
- Természet, környezet
- Házi állatok és tartásuk
- Állatvédelem
- Környezetvédelem
- Környezettudatos életmód
- Alternatív energia
- Szelektív hulladékgyűjtés

K. Kulturális élet és média

- Nyomtatott és digitális média
- Olvasás, zenehallgatás
- Internethasználat hatásai, előnyei, ill. veszélyei
- Közösségi oldalak

L. Politika és társadalom

Szabályok állítása és betartása: házirend, az osztályközösség szabályai

Fogalmak	Barátság, érdeklődési kör, cél, erősség, oktatási rendszer, nyaralás, szolgáltatóipar, média, egészségkárosítás, sportág, környezetvédelem, jog, kötelesség, összefoglalás, reagálás, szerepváltás, információszerzés.
Javasolt tevékenységek	Információhiány esetén célzott kérdéseket feltenni. A német nyelvű médiát információszerzés céljából használni. Mások véleményére reagálni. Saját álláspontot közölni, megindokolni. Német nyelvű tartalmak lényegi elemeit magyarul összefoglalni. Magyar nyelvű szövegek kulcsfogalmait németül összefoglalni.

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 40
Tanulási eredmények	<p>A tanult szófajok biztos felismerése ismerveik megnevezésével szövegkörnyezetben.</p> <p>Az igeidők helyes használata beszédben és írásban.</p> <p>A melléknév fokozása, ragozása.</p> <p>Alapvető vonzatos igék ismerete, használata.</p> <p>A cselekvő és szenvedő szerkezet ismerete és gyakorlati alkalmazása.</p> <p>A feltételes jelen képzése, használata.</p> <p>Néhány mellérendelő és alárendelő mellékmondat szórendjének ismerete és használata.</p> <p>A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás.</p> <p>A normakövető és normától eltérő helyesírás felismerése.</p> <p>A szöveg központosásának, a párbeszéd és az idézetek szabályainak ismerete.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanórán gyakran előforduló német alaktani és mondattani szerkezeteket következetesen helyesen, azok összefüggéseit és funkcióját felismerni.</p> <p>A tanulók önállóságának fejlesztése a szabályfelismerésben, megfogalmazásban, alkalmazásban és az önellenőrzésben.</p> <p>A tanórán gyakran előforduló német alaktani és mondattani szerkezeteket következetesen helyesen, azok összefüggéseit és funkcióját felismerni.</p> <p>Jól érthetően és helyes hanglejtéssel beszélni.</p> <p>A tanult szerkezeteket közel biztos helyesírással leírni.</p> <p>A központosítás alapvető formai és tartalmi szabályait közel helyesen alkalmazni.</p> <p>A tanult szerkezetek közel biztos helyesírással történő írása.</p> <p><i>Szófajok:</i> Általános áttekintés, csoportosítás</p> <p><i>Ige:</i> Ragozás jelenidőben, tőhangzóváltozás Igekötős igék (elváló, nem elváló) Visszaható igék Igeidők (Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futur I.) Igék szótári alakjai Segédigék fajtái (időbeli és módbeli), használatuk Igevonzatok Igemódok: kijelentő -, felszólító -, feltételes mód</p>		

Cselekvő és szenvedő szerkezetek

Főnév:

Neme: jelentés, ill. végződés alapján> hímnem, nőnem, semleges nem

Száma: egyesszám, többes számú alakok

Esetei: alany, tárgy, részes, birtokos eset

Névelő:

Fajtái: határozott, határozatlan

Ragozása alany, tárgy, részes és birtokos esetben

Melléknév:

Képzése

Használata: állítmányi, jelzői használat

Ragozása: jelzős szerkezetben névelő nélkül, határozott

névelővel, határozatlan névelővel; alany, tárgy és részes esetben,

Fokozása, hasonlító szerkezetek

Előjárószó:

időhatározói előjárószó

helyviszonyt kifejező előjárószó

tárgy, részes és birtokos esettel álló előjárószó

Számnév

Fajtái: tőszámnevek, sorszámnevek, keltezés, idő kifejezése

Névmás:

Fajtái: személyes, kérdő, tagadó, határozatlan, visszaható, birtokos, mutató névmás

Határozószó:

Fajtái: hely-, idő- és módhatározók

Kötőszó:

Mellékmondati egyenes szórenddel álló kötőszó: *und, aber, denn, sondern, oder*

Mellékmondati fordított szórenddel álló kötőszó: *weil, dann, trotzdem, dass, ob, als*

Mondattan:

Mondatfajták:

Kijelentő-, kérdő-, felszólító-, óhajtó mondat

Egyszerű és összetett mondatok (okhatározói, időhatározói, célhatározói, feltételes értelmű mellékmondatok).

Helyesírás, központozás:

Az írott nyelv normái, az írásjelek helyes használata.

Fogalmak	Melléknév, fokozás, névszóragozás, szenvedő szerkezet, igevonzat, feltételes mód, alárendelő, mellérendelő mellékmondat, kötőszó, szórend, óhajtó mondat, hangjejtés, kiejtés, érthetőség, hangszín, központozás, korrektúra.
Javasolt tevékenységek	Német irodalmi nyelvi fordulatok és szövegek hangoztatása. Situációs játékok. Kommunikáció anyanyelvi beszélőkkel. Hibajavítási gyakorlatok. Hiányos szöveg, táblázat. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Tollbamondás különböző fajtái. Rejtvények különböző fajtái. Igaz- hamis állítások.

	<p>Mondattranszformációk. Multiple Choice Kígyószöveg. Memórijáték. Donimó. Labirintusjáték. Szókartyák. Online nyelvtani feladatok. Mnemotechnikák.</p>
--	--

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám:37
<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A szövegértelmezésben való jártasság. Német és magyarországi német népköltészeti és műköltészeti alkotások ismerete. Egyszerű összefüggések felismerése, a tartalom összefoglalása. Olvasásélmény alapján kialakított irodalmi ismeretek. Erkölcsei, esztétikai kategóriák megismerésének mélyítése. Ítéletalkotás egyszerű irodalmi szituációkban. A tanulók mindennapjaiban megjelenő értékek helyes megítélésének kialakítása.</p>	
<p>Fejlesztési feladatok/Ismeretek</p>		
<p>Elbeszéléseket, rövid történeteket, lírai műveket olvasni. A hazai német irodalomból vett, a korosztálynak megfelelő alkotásokat elolvasni. A szereplőket jellemezni. A cselekményt a feladatnak megfelelően feldolgozni. A mondanivalót megfogalmazni, reflektálni. Az irodalmi szövegek tartalmát és mondanivalóját nyelvileg kielégítően megfogalmazni. A személyes igazság konfliktusát különféle szövegek alapján megérteni. Az irodalom társművészeit, filmet és fotókat megismerni. A tetszésnyilvánítás nyelvi formáit alkalmazni. Önálló gondolkodás, a kulturált véleménynyilvánítás.</p> <p>Műfajok: Vers, anekdota, párbeszédes szövegek, jelenetek (pl. ünnepekhez kapcsolódó jelenetek, képregény, a magyarországi németek himnusza).</p> <p>Műfaji sajátosságok: A költői nyelv (ritmus, rím, versszak, refrén) Cselekmény, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés. Cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a mű kezdete és befejezése. Dramatizálás: szöveg és mozgás, szerep, szereplők kapcsolata.</p> <p>Német és magyarországi német szerzők versei. <i>Szerzők például:</i> James Krüss, Hans Manz, Martin Auer, Josef Michaelis, Valeria Koch, Christina Arnold, http://lehrbuch.udpi.hu/text-und-deutung/2014-06-22-13-05-27/kindergedichte Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései (példák) Koch Valéria: <i>Időfa</i> Arnold Krisztina: <i>Wolki und ihre Freunde</i> http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_t_extsammlung.pdf</p>		

Fogalmak	Mondanivaló, jellemzés, jelleme, film, színdarab, értékrend, értékítélet, konfliktuskezelés, igazságosság,.
Javasolt tevékenységek	A művek tartalmát összefoglalni. A szereplőket jellemezni. A művek mondanivalóját megfogalmazni. A műről véleményt alkotni, azt kifejezni, ismertetni. Rövid történeteket, regényrészleteket dramatizálni. A Magyarországi Német Színház egy előadását élőben, vagy egy irodalmi mű filmfeldolgozását megtekinteni. Az előadásról, filmről beszélni, a látottakat feldolgozni.

Mérési- ellenőrzési terv

A mérést, ellenőrzést minden esetben az osztályokban tanító szaktanár végzi.

Mit?	Mikor?	Hogyan?	Dokumentálás
A tanult szókinccs elsajátítását	A témakörök végén Folyamatosan	Feladatlapok segítségével Szóbeli és írásbeli számonkérés	Értékelés a feladatlapon/dolgozat üfzetbe E-napló: Értékelés érdemjeggyel
A memoriterek elsajátítását	Folyamatosan	Szóban a tanórán	E-napló: Értékelés érdemjeggyel
A szóbeli kifejezőkészséget	Folyamatosan a tanult mondatmodellek gyakorlása után	Kérdés- válasz; Dialogusok	Értékelés szóban, E-napló: értékelés érdemjeggyel
informatív szövegek olvasása, megértése	Folyamatosan	Feladatlapok, Lückentext segítségével	Értékelés szóban, E-napló: értékelés érdemjeggyel
irodalmi szövegek olvasása, megértése	Folyamatosan	Feladatlapok, Lückentext segítségével	Értékelés szóban, E-napló: értékelés érdemjeggyel
Nyelvtani ismeretek	Folyamatosan és a témakörök, nyelvtani egységek végén	Feladatlapok segítségével, fogalmazások részeként	Értékelés a témazárók részeként, azzal együtt érdemjeggyel az E-naplóban

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló eligazodik, és hatékonyan részt vesz a mindennapi kommunikációs helyzetekben.</p> <p>Tud kommunikálni begyakorolt szituációkban, egyszerű és közvetlen információcsere során. Képes magát megértetni társasági beszélgetésben. Egyszerű nyelvi eszközöket használva tud beszélni saját szociális háttéréről, szűkebb környezetéről és a közvetlen szükségleteivel kapcsolatos dolgokról.</p> <p>Képes véleményét is elmondani és megfelelő nyelvi eszközökkel megindokolni.</p> <p>Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit.</p> <p>El tud olvasni rövid, egyszerű szövegeket, irodalmi műveket. Egyszerű, hétköznapi szövegekben megtalálja a keresett információt és megérti a rövid, egyszerű magánleveleket.</p> <p>Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére.</p> <p>Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni.</p> <p>Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket.</p> <p>A tanuló képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására. Képes a köznapi és irodalmi szövegrészletekben, filmekben megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmek felismerésére, azok nyelvi bemutatására szóban és írásban.</p>
--	--